

Tenner&helse

MEDLEMSBLAD FOR FORBUNDET TENNER OG HELSE

17. Årgang – nr. 2 juni 2011

Landsmøtet i
Bergen

side 4

Kosthold som
behandlingsmetode

side 8

De åpner rett og
slett vinduene

side 12

Sommeren er her, og enda en gang imponerer naturen med sin skjønnhet og sitt mangfold av uttrykk. Jeg elsker å få sitte i ro og lytte til fuglesangen og summingen fra ulike insekter, mens jeg kjenner hvordan luften fylles av naturens dufter. Det gir så utrolig mye glede! Og det er helt gratis!

Det oppleves som smertefullt å vite at vår måte å leve på i stadig større grad forstyrrer den fine balansen i det økologiske samspillet. Ikke bare trues det biologiske mangfoldet, mennesket selv rammes også helt direkte. Det er i dag et stort antall mennesker som får livskvalitet og helse ødelagt av miljøgifter, og stadig flere blir overfølsomme for ulike former for stråling. Det er også et tankekors at det i dag er flere mennesker som flykter fra været enn det er mennesker som flykter fra krig her på jorda. Det gir oss alle grunn til ettertanke. Vi trenger å revurdere vår måte å leve på.

Erkjennelse blir et viktig ord for alle som ønsker å være med å skape en framtid med respekt for livet og den helheten vi er en del av. Førre-var-prinsippet må bli den rådende styringsregel, og bevisbyrden må plasseres hos dem som ønsker å utfordre dette prinsippet. Det er forstemmende å være vitne til uforstand når den utvikler seg til arroganse og maktbehov. Som amalgamskadede har mange av oss fått kjenne dette på egen kropp.

La oss slå et slag for ydmykheten, den som gjør oss i stand til å se ting med åpne sanser og nye øyne, og la oss bruke alt det som sykdommen har lært oss, både om oss selv og om større sammenhenger. Det er tid for solidaritet og omsorg, opplysning og rettferd. Det er tid for helhetstenkning og oppvåkning.

God morgen og god sommer til oss alle sammen!

Redaktør
Toril Sonja Gravdal

BIVIRKNINGSGRUPPEN FOR ODONTOLOGISKE BIOMATERIALER, BVG

har i perioden 2000 -2008 foretatt studie som viser endringer i helseplager etter fjerning av amalgamfyllinger. Studien viser at det er signifikante forskjeller mellom behandlingsgruppen og referansegruppen. Deltakerne i behandlingsgruppen fikk erstattet alle amalgamfyllingene med alternative materialer, det var ingen inngrep i referansegruppen. Oppfølging fant sted 3 måneder, 1 og 3 år etter fjerning av alle amalgamfyllinger. Det var betydelige reduksjoner i behandlingsgruppen mens det ikke var endringer i referansegruppen.

Selv om studien viser reduksjon i generelle helseplager etter fjerning av alle amalgamfyllinger tviler forskerne på hvilke mekanismer som ligger bak.

- Kan eliminering av bekymring omkring amalgamets påvirkning på helsen være årsaken til bedret helseopplevelser?

BVG bør nå ta til vettet, og ta innover seg at amalgam / kvikksølv er en årsaksfaktor i utviklingen av svært mange sykdommer og helseplager.

Det viktigste må vel være at denne store pasientgruppen får behandling slik at de blir friske!

Eller er det viktigere at forskerne ved BVG får nye midler slik at de kan være sysselsatt med forskningsprosjekter som vi i utgangspunktet ikke har behov for?

Nå er det på høy tid å rette fokuset mot behandling ! Ser vi på resultatene fra denne og andre studier, viser disse at de aller fleste får bedre helse og / eller blir helt friske etter at alle amalgamfyllinger er skiftet ut.

Som pasient kan du imidlertid bli alvorlig syk dersom du lar tannlegen fjerne amalgamfyllinger uten bruk av riktig beskyttelsesutstyr. Bruk eller ikke bruk av beskyttelsesutstyr ved utboringer av amalgamfyllinger kan ha

- s. 4 Landsmøtet i Bergen
- s. 8 Kosthold som behandlingsmetode ved kvikksølvproblematikk
- s. 10 Tannhelsesekretærene
- s. 12 De åpner rett og slett vinduene
- s. 14 Hjelp mot EMF
- s. 16 Overfølsomhetssyndromer
- s. 18 Litt av hvert
- s. 20 Fra Australia, Marocco og USA
- s. 22 Litt av hvert
- s. 23 Leserne har ordet
- s. 24 Litt av hvert
- s. 26 Fare: Stråling

avgjørende betydning for endringer i helseplagene. Det er nå på tide å innse at kvikksølv som lekker fra amalgamfyllingene spiller en meget stor rolle i forhold til utviklingen av svært mange sykdommer og helseplager.

Changes in health complaints after removal of amalgam fillings

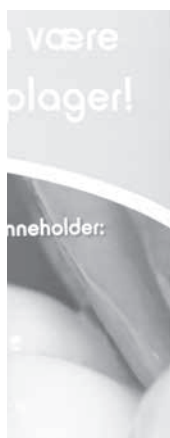
Linker til Journal of Oral Rehabilitation

(se også www.tenneroghelse.no): <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1365-2842.2011.02223.x/abstract>

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1365-2842.2011.02223.x/full>

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1365-2842.2011.02223.x/full>

Det haster med å få på plass behandlingstilbud og trygdeytelser til denne pasientgruppen, så vi får håpe at norske helsemyndigheter snart våkner, tar ansvar og gir denne pasientgruppen et nødvendig og optimalt behandlingstilbud.

GOD SOMMER TIL DERE ALLE

**Vennlig hilsen
Dag Einar Liland,
leder FTH**

Landsmøtet i Bergen

Av **Helene Freilem Klingberg og Toril Sonja Gravdal**

Forbundet Tenner og Helse avholdt landsmøte på Scandic Bergen Airport Hotel lørdag 21. og søndag 22. mai. I forkant av møtet ble det fredag kveld invitert til foredrag av lege Geir Flatabø med tema "Kvikksølv og ernæring". (se egen artikkel)

I sin åpningstale til landsmøtet la leder Dag Einar Liland stor vekt på betydningen av å ha et positivt fokus. Han understreket også at det som organisasjon er svært viktig å stå samlet.

Styrets årsmelding ble deretter lagt fram av Helene Freilem Klingberg. Her følger noen av punktene. Protokoll vil bli vedlagt neste utgave av medlemsbladet.

Sentralstyrets arbeid.

Henvendelse til helsemyndigheter og politikere, utspill i media, deltagelse på konferanser og kontakt med enkeltmedlemmer som sliter med kvikksølvskader og manglende forståelse i helsevesenet har preget året som ligger bak. Anmodning om å få møte Helse- og omsorgsministeren har ikke ført fram. Et møte i Stortinget med Helse- og omsorgskomiteen skulle vært holdt 10 juni, men ble utsatt.

Brev til Helsedirektoratet. Etter sentralstyremøtet 19.oktober ble der sendt et brev til Helsedirektoratet v/ Liljan Smith Aandahl der vi etterlyser fremdrift i det såkalte Samarbeids-

prosjektet om tannhelsetjenesten og minner om vårt vedtak på landsmøte om å styrke faggruppen. Samtidig fastholdt vi vårt krav om diagnose og regionale behandlingstilbud og fremholdt at vi ikke kan vente i årevis på at dette blir realisert. Nødvendig beskyttelsesutstyr ved sanering må også på plass. Vi stiller videre spørsmål om hvor de regionale odontologiske kompetansesentra, som er omtalt i Statsbudsjettet med en bevilgning på 4 millioner kroner, skal ligge.

Viktig møte på Stortinget. Den 18.november fikk tidligere leder for FTH, Signy Aarnes, Inger Eggen, tidligere styremedlem i Oslo/ Akershus og Helene F.K. møte representanter for fire partier i Stortinget.: John Jæger Gåsvatn, FrP, Sonja Mandt, AP, Laila Dåvøy, KrF. Sonja Sjølie fra Høyre var forhindret, men stilte med partiets helsepolitiske rådgiver Kristin Holm Jensen. Vi presenterte våre krav og frustrasjoner, b.l.a. i forhold til Bivirkningsgruppen, Samarbeidsprosjektets lange tidsperspektiv og behovet for styrket kompetanse. Vi overleverte også viktig dokumentasjon og kopi av vårt siste brev til Helsedirektoratet.

Media. Dagbladet hadde et stort intervju med Dag Einar 20.nov der han fikk fram de helseskader som amalgam/kvikksølv forårsaker og behovet for rehabilitering til denne pasientgruppen. Han viste til dokumentasjon på verdensbasis av skadevirkninger og positive resul-

tater etter sanering med full beskyttelse. At der er mye kunnskapsløshet ble belyst i et innspill Helene hadde til et oppslag i Legespalten i ukebladet Hjemmet.

Konferanser. Vi har deltatt på flere viktige konferanser i 2010. Den mest omfattende var nok Verdenskonferansen i Stockholm i juni som drøftet kvikksølvskader på helse og miljø, og sonderte mulighetene for et internasjonalt kvikksølvforbud.

Konferansen ble holdt i regi av FN's miljøprogram UNEP og Norge stilte med en offisiell delegasjon på fire, ledet av Atle Fretheim fra Miljøverndepartementet. Amalgamproblematikken fikk betydelig oppmerksomhet, bl.a. takket være Charles Brown som leder den nystiftede World Alliance for Mercury-free Dentistry. Som utsending for Sentralstyret og vår organisasjon formidlet Helene Freilem Klingberg – sammen med Asbjørn Saxe-gaard – intervjuer og rapporter i septembernummeret av bladet. Norges forbud mot amalgam fikk stor oppmerksomhet. Vi deltok også på en legemiddelkonferanse i regi av FFO 15.

september, og på en konferanse om stråling og helse i regi av organisasjonen Baldron tre dager senere. 25.- 26. november deltok vi på FFO's Lobby-kurs.

SENTRALSTYRETS FORSLAG TIL HOVEDTREKK I VIRKSOMHETEN I KOMMENDE ÅR

Fortsette arbeidet med arkiv og innsamling av dokumentasjon.

Arbeide for en god nettside. Arbeide for at vi fortsatt skal ha et godt og innholdsrikt medlemsblad. Lage nye brosjyrer. Fortsette arbeidet mot Helsedirektoratet, helseministeren, politikere og media. For å få på plass en diagnose og et behandlingstilbud for personer med amalgamrelaterte helseplager. FTH vil også fortsette arbeidet med kravet om at alle tannleger skal benytte full beskyttelse på alle pasienter ved utboring av amalgamfyllinger. Og at det må komme inn i Helsedirektoratets veiledning en anbefaling om tilskudd av vitaminer og mineraler som er en del av behandlingstilbudet til pasienter som sanerer sine amalgamfyllinger. Rette fokus på medlemsøkning. Kan vi styrke likemannsarbeidet?

INNKOMMET SAK FRA FYLKESLAGET I HORDALAND

Økonomi. Landsmøtet i FTH har de siste to årene vedtatt at overføringer til fylkeslagene har vært halvert i forhold til tidligere år. Med bakgrunn i at FTH i 2010 gikk med et driftsoverskudd, anbefaler FTH sitt fylkeslag i Hordaland at landsmøtet i 2011 øker overføringene til fylkeslagene. Fylkeslaget i Hordaland ber også landsmøtet om å vurdere om det skal være forskjell på overføringene til fylkeslagene ut i fra aktivitetsnivået til de ulike fylkeslagene.

Landsmøtets vedtak: Landsmøtet vedtok å tildele fylkeslagene et årlig grunnbeløp på kr.3000,- til sin

virksomhet. I tillegg kr.100,- pr. medlem. Det forutsettes at pengene blir brukt til aktiviteter i fylkeslaget i inneværende år og gjøres rede for. Dersom tilskuddet ikke blir brukt i løpet av en 2-årsperiode bortfaller medlemsdelen. Ordningen evalueres ved neste landsmøte.

Som innledning til landsmøtets dag to leste leder følgende brev sendt 29. april til Stortingets Helse- og omsorgskomite v/ Leder Bent Høie:

"TANNHELSE - ÅRSÅK TIL SYKDOM OG HELSEPLAGER

Forbundet Tenner og Helse, (FTH) er en pasientorganisasjon som i snart 30 år har hatt fokus på bivirkninger fra odontologiske biomaterialer, spesielt amalgam. Amalgam er et tannfyllingsmateriale som inneholder minst 50% kvikksølv, kvikksølvet i amalgamfyllingene lekker, lekkasjen øker ved inntak av varm mat og drikke og ved tygging av tyggegummi.

Kvikksølv er en av klodens farligste nervegifter, når disse organiske nervemolekylene angriper nervecellene, utvikles alvorlige psykiske lidelser. Ved utboring av amalgamfyllinger dannes det kvikksølv damp, kvikksølv damp er usynlig og luktfri, men meget giftig.

FTH har i en årrekke fremmet krav til norske helsemyndigheter om at alle tannleger må bli pålagt å bruke beskyttelsesutstyr på pasientene ved utboring av amalgamfyllinger. I følge Helsedirektoratets

retningslinjer er det i dag ikke noe krav til landets tannleger at slikt utstyr skal benyttes ved utboring av amalgamfyllinger, det er således opp til den enkelte tannlege selv å velge hvordan han vil beskytte sine pasienter.

Det er etter FTH sitt syn helt uakseptabelt at norske helsemyndigheter ikke tar dette alvorlige helseproblemet mer på alvor.

Kvikksølv som lekker fra amalgamfyllingene er en årsaksfaktor til svært mange helseplager og sykdommer. Flere studier viser at pasientene blir bedre eller helt friske etter at de har fjernet alle amalgamfyllinger. (77 - 92% angir bedring eller helt frisk)

Danske forskere konkluderte i 2010 at grenseverdien for hvor mye kvikksølv et menneske kan tåle er for høye. Grenseverdien er 0,1 mikrogram per kilo kroppsvekt om dagen, overlege Pål Weihe sier at deres data tyder på at man finner negative effekter på hjernens utvikling ved betydelig lavere kvikksølvkonsentrasjoner enn dagens grenseverdi. Mye tyder på at selv den minste smule kvikksølv gir skade.

I 1985 skrev lege Ph.D. Bjørn Johan Øverbye i Teknisk Ukeblad, at de tall som fremkommer ved kliniske undersøkelser og laboratorieforsøk, viser at en enkel amalgamfylling kan frigi så meget som 1-5 milligram kvikksølv. I en munn med flere amalgamfyllinger blir det betydelige mengder. Med andre ord: en normal

amalgam-munn inneholder nok kvikksølv til å skape en kronisk kvikksølvforgiftning.

Kvikksølvforgiftning er sannsynligvis den største årsaksfaktor til mange helseplager og sykdommer, den største kilden til kvikksølv-forgiftning finnes i tannfyllings-materialet amalgam.

I år 2005 ble det på verdensbasis brukt ca. 300 tonn kvikksølv som ingrediens i dental amalgam. I 2008 inneholdt tennene til den norske befolkning ca. 20 tonn kvikksølv.

Mennesker kan også bli forgiftet av kvikksølv fra vaksiner, mat, drikke og luft.

I april 2009 fikk Helsedirektoratet i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet å forberede igangsetting av et samarbeidsprosjekt mellom tannhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten om behandling ved mistanke om bivirkninger av odontologiske biomaterialer.

Målet med samarbeidsprosjektet er at personer som knytter sine helseproblemer til odontologiske biomaterialer skal få bedre helse og/eller bedre livskvalitet. Prosjektet skal også ha som mål å hjelpe dem som har skiftet sine tannfyllinger, men som fortsatt opplever helseplager som de setter i sammenheng med tidligere fyllinger.

Helsedirektoratet nedsatte en arbeidsgruppe som utarbeidet et utkast til prosjektskisse, FTH har deltatt i en referansegruppe og har kommet med kritiske merknader til prosjektskissen. I den senere tid har Helse- og omsorgsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen uttalt at

pasientorganisasjoner har deltatt i planprosessen. Det er ikke riktig at pasientorganisasjoner har deltatt i planprosessen, FTH har i brev til Helse- og omsorgsministeren gjort henne oppmerksom på dette. Kopi av brevet følger vedlagt.

I 1993 ble Bivirkningsgruppen for odontologiske biomaterialer (BVG) opprettet, BVG utreder mulige bivirkninger av odontologiske biomaterialer, og har siden starten i 1993 hatt over 700 pasienter. Så langt har ingen fått medhold i at amalgam og kvikksølv er årsak til deres helseplager og sykdommer. Da BVG ble opprettet var det mange som fikk et håp om at de edelig skulle få hjelp. Dessverre har ingen så langt fått den hjelpen de håpet på, nå er det flere som er bekymret for at samarbeidsprosjektet mellom tannhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten er et nytt prosjekt fra myndighetenes side, som en avledning i et forsøk på å bevise at de tar problemet på alvor og gjør noe med det. Uten at noe vettig blir gjort?

FTH har i sine innspill til samarbeidsprosjektet kommet med flere merknader og innspill. FTH mener at dette alvorlige helseproblemet må tas på alvor, og den beste måten å hjelpe denne pasientgruppen på er at det etableres behandlingssentra med spesialkompetanse på problematikken rundt tungmetall-forgiftning fra kvikksølv som lekker fra amalgamfyllinger.

FTH mener at slik beskrivelsen for prosjekt 1A er tenkt gjennomført er forbundet med all forstor risiko. Beskrivelsen legger opptil at

sanering skal skje hos pasientens tannlege og at Helsedirektoratets retningslinjer skal følges.

Som tidligere nevnt er FTH uenige i sikringstiltakene i Helsedirektoratets retningslinjer. Disse retningslinjene gir den enkelte tannlege betydelig rom for skjønn, og om man i prosjektet ikke samordner hvordan sanering utføres, risikerer man å måle effekten av tannlegenenes ulike saneringspraksiser fremfor pasientenes bedrede helseeffekt av saneringen.

Helsedirektoratets retningslinjer hopper i praksis over kosttilskudd som supplement til sanering. Med den erfaring FTH har om bruk av kosttilskudd, mener FTH at det er svært viktig at kosttilskudd tas med som en del av behandlingsopplegget.

Helse- og omsorgsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen har omtalt samarbeidsprosjektet som et omfattende forskningsprosjekt, som i internasjonal sammenheng er unik. FTH oppfattet oppdragsteksten for prosjektet dit hen at dette skulle være et tilbud om behandling til denne pasientgruppen. Imidlertid virker det som om det er viktigere med forskning enn med behandling.

Skal det være håp om å bli frisk, håp om å få bedre livskvalitet, må årsak til sykdom og helseplager finnes, så fjernes. Først da er det håp om å få livet og livskvaliteten tilbake.

FTH vil med dette anmode Helse- og omsorgskomiteens medlemmer om å ta dette alvorlige helseproblemet på alvor. Som helsepolitikere har dere alle et ansvar, men

også en mulighet til å gjøre noe, bruk denne muligheten. På FTH sin hjemmeside: tenneroghelse.no finner dere mye informasjon. Har dere kommentarer, merknader eller spørsmål er dere alle velkomne til å ta kontakt.

Ønsker dere alle lykke til med arbeidet for en bedre helse og livskvalitet til det norske folket."

UNDER PUNKTET EVENTUELT BLE FØLGENDE SAKER TATT OPP

Beskyttelsestiltak ved sanering. FTH er engasjert i spørsmålet om sanering/utskiftning av amalgamfyllinger med full beskyttelse av pasientene. Organisasjonen ønsker derfor å kartlegge hvilke beskyttelsestiltak den enkelte tannlege som FTH har kontakt med har etablert.

Det dreier seg om: friskluftmaske for pasient og tannhelsepersonell, kofferdamduk, avsug ved tannen, utlufting av lokalet, anbefale bruk av naturlige vitaminer og mineraler, kartlegge hvor lang tid som avsettes mellom hver sanering.

RESOLUSJON MED FØLGENDE ORDLYD ER SENDT TIL LEDERNE AV DE POLITISKE PARTIENE OG EN REKKE AVISER:

Tennene er en del av kroppen!

God tannhelse er av stor betydning for den totale helsetilstand.

Norge har i dag et godt tannhelse-tilbud til barn og unge.

Dette må videreføres på en måte som gir gode løsninger gjennom hele livsløpet.

Tannbehandling er ofte forbundet med store utgifter, noe som fører til at mange mennesker utsetter

Dag Einar Liland ble gjenvalgt som leder.

nødvendige tannlegebesøk, og slik etablerer en dårlig og helseskadelig tannstatus.

Landsmøtet i Forbundet Tenner og Helse mener tiden er moden for at det etableres en egenandelsordning for tannbehandling, tilsvarende den som i dag gjelder ved legebesøk.

Dette handler om viktig sykdomsforebyggende arbeid!

VALGT SENTRALSTYRE I KOMMENDE PERIODE

Leder: Dag Einar Liland, Nestleder: Tormod Imeland, Sekretær: Helene Freilem Klingberg, Kasserer: John Pandur, Styremedlemmer: Inger Bøe og Kåre Solberg, Varamedlem: Toril Sonja Gravdal, Oddvin Herstad og Åse Kjelby.

KOSTHOLD SOM BEHANDLING ved kvikksølvproblematikk

Erfaringer med bruk av diett ved tungmetallproblematikk.

Testing som grunnlag for bruk av diett.

Bruk av diettforsøk er i seg selv en test – Kanskje den beste?

Av Lege **Geir Flatabø**

Mitt utgangspunkt har vore Hipokrates utsagn: "Din mat skal være din medisin, din medisin skal være din mat", og nysgjerrighet etter å kunne gi helseråd uten å måtte ty til farmasøytiske spesialpreparater. – At å forebygge er best, samtidig som at hvorvidt kostholdsbehandling er forebygging eller behandling blir et filosofisk spørsmål. Helst er det begge deler.

I arbeidet som lege har eg praktisert diettrettlegg, herunder også bruk av kosttilskudd (vitaminer, mineraler m.m.) ofte kalt «Biomedisinsk tilnærming og Ortomolekylær terapi» - men også tatt i bruk – rådgiving og konvensjonell farmakoterapi.

Historisk sett har Metaller i form av bly (Pb), samt "Eksorfiner" (peptider fra kasein og gluten), gjennom maten, blitt rekna som årsak til Romerrikets fall.

Det første kjente skriftlige diett forsøk er kjent fra Daniels bok i det Gamle Testamentet.

Plinius er tillagt utsagnet :En manns mat er en annen manns gift. Sammenholdt med tungmetall så er det kjent at toleranse for tungmetall i maten er forskjellig fra person til person, bl a. avhengig av avgiftningsevne, som i neste omgang også er avhengig av kosthold.

Mat og kosthold / ernæring har direkte effekt ved at innholdet av

tungmetall herunder Kvikksølv har helseeffekter. Innhold av nødvendige kostfaktorer for avgiftning spiller inn, herunder, vitaminer, mineraler og aminosyrer, samt effekten indirekte på tarmfloraen, som også har betydning for tungmetall avgiftning.

Her igjen spiller fordøyelse og næringsopptak ei stor rolle for kroppens funksjonsevne og tarmflora.

Fleire vitaminer, herunder Vitamin C, B3, B6, Folsyre og B12 har nødvendige funksjoner for avgiftning generelt og for tungmetall avgiftning spesielt, særlig i antioksidant funksjoner. Slik sett må maten inneholde nok av disse, gjerne i overskudd, samt at fordøyelsen må fungere godt nok, så ein nyttiggjer seg det ein spiser.

Betennelsestilstander pga allergi eller infeksjoner vil være med på å ødelegge magefunksjon her under fordøying og avgiftning. Kvikksølv er her med i vonde sirkler. Immunologiske effekter av Kvikksølv vil kunne bidra til økte allergiproblem, som gir nedsett fordøyelse, som i neste omgang kan gi nedsett kvikksølvavgiftning.

Kvikksølv hemmer enzymet DPP4 som trengs for å bryte ned proteinene Kasein og Gluten til aminosyrer. Dette resulterer i peptider, som tar med seg Vitamin B6 ut i urinen. Urinpeptider kan som navnet seier måles i urinen (www.neurozym.com, www.labbio.net ,

www.bmlab.no). Følgen er at pasienter med sterk kvikksølv-belastning vil ha positiv effekt av å bruke gluten, kasein og soyafritt kosthold, evt bruke enzymer til kvart måltid.

Ein del effekter av manglende proteinnedbryting er økte allergiplager. Særlig når det gjelder kvikksøvallergi og andre metall allergier er det utvikla egne metall allergitestar – MELISA (www.melisa.org).

Kvikksølv utøver sine gifteffekter i kroppen ved å binde seg til svovelholdige aminosyrer i kroppen, særleg enzymer, og blokkere eller endre effekten av slike enzymer. Enkelte svovelforbindelser kalles Mercaptaner, (av Mercurius (kvikksølv) - Captus – som fanger) - nettopp på grunn av sin kvikksølvbindende evne. Kvikksølvavgiftings stoff er typisk svovelholdige stoff. Også kroppens eget avgiftningssystem, antioksidantsystemet, med GSH / Glutathion som det sterkeste / viktigaste er svovelholdige. Til dette brukes aminosyrene Methionin og Cystein, som begge er svovelholdige. Ved kroniske sjukdommer opptre det ofte mangel på disse aminosyrene, samt Glutamin og Glycin, som begge inngår i produksjonen av Glutathion. Den prosessen krever også Selen, Vitamin C, og B3 /NADH. Underskudd på ein av faktorene vil

NGSMETODE

gi nedsatt antioksidativ kapasitet og metall avgiftings evne. Med moderne kosthold som er glycin fattig, kan det være eit reelt problem. Hos autister er det eit hyppig funn at dei har problem med Metyl-B12 mangel, også muligens pga kvikksølvpåveknad, da kvikksølv også hemmer produksjonen av MetylB12, som hjernen er avhengig av for å fungere sånn nokolunde når det gjelder språk og konsentrasjon.

Metaller generelt og kvikksølv spesielt har sterk «prooksidant effekt» på kroppen, og kroppen trenger rikeleg med antioksidanter for å motvirke det. Her hører det med gjerne overskudd av Vitamin A, C, E, og B6, B12, mfl, som alle bidrar på ulike måter. Dårlig antioksidantkapasitet fører i neste omgang til manglande avgifting av fleire metaller. Slik finner ein økte metallnivå ved autisme og ADHD av kvikksølv, bly, kadmium, antimon og kobber. Beste rapporterte behandlingseffekten ved autisme sees ved bruk av metall kelatoren DMSA (www.autism.com/fam_ratingsbehaviorbiomedical.asp)

Hovedutskillinga av kvikksølv skjer via lever og galle til tynntarmen. Der blir det bundet av tarmfloraen, som slik hindrer at kvikksølvet blir tatt opp til kroppen på nytt. Denne biologiske bindinga er observert å bli slått ut i opptil 5 veker etter antibiotika kur. Mao, det er nødvendig med sunn og velfungerende tarmflora, som i neste omgang er avhengig av kva du eter og forer floraen med. Sannsynligvis er ein karbohydrat / stivelsesfattig mat best, fordi stivelse er det som tarmsystemet har størst problem med å bryte ned. Karbohydratene framelsker i neste omgang ein toksinproduserende flora med overvekt av Clostridier, Bacteroides, Klebsiella mm.

Mjølkesyrefermentert mat vil i slike sammenhenger truleg være nyttige og viktige som reparasjon.

Fordi bly og kvikksølv forsterker gifteffektene av kvarandre, er det også viktig å unngå bly. For lite Kalsium i maten øker opptaket av bly. Slik sett kan kalsium tilskudd indirekte virke som «avgifting».

Omega 3 fettsyrer er tilsvarande viktig som betennelsesdempande kostfaktorer. Fleire forskere (Yasko, Marshall) påpeiker og at kroniske infeksjoner bidrar til nedsatt antioksidantkapasitet, og behandling av disse vil i seg sjølv bidra til å auke kroppens metall avgiftingssevne, og bidra til å bryte vond sirkel med låg avgiftingssevne.

Viktige matvarer, der ein finner kostfaktorer, nødvendige for god avgifting:

Svovelforbindelser: Kål og løk grønsaker, egg, kylling, havre og fisk.

TESTER

som brukes til å vise kvikksølvproblematikk:

Porfyrinest (www.labbio.net) tar i bruk kunnskap om at kvikksølv hemmer porfyrinsyntesen, og porfyriner skilles ut i urinen i samsvar med det.

DMSA provokasjonstest, viser mengde kvikksølv som DMSA henter med seg ut under standardiserte vilkår, og avspeglar kvikksølv i omløp.

MELISA - Metall allergi test, måler Cellulær allergi reaksjon mot metaller / kvikksølv

URINPEPTIDANALYSE (www.lbbio.net, www.bmlab.no, www.neurozym.com) måler peptidsekvenser fra Kasein og Gluten utskilt gjennom nyrene. Den har svak korelasjon til kvikksølv, men det er kjent at kvikksølv hemmer DPP4 som er viktigste enzym for gluten og kasein nedbryting.

Geir Flatabø er utdannet ved Universitet i Oslo. Han har arbeidet innen Allmenntilleg og Yrkesmedisin avbrutt av utdanningsstilling 1 år Psykiatri. Medisinsk interessefelt med hovedvekt på kroniske sjukdommer, ernæring, allergi, toksikologi og miljømedisin.

Videreutdanning innen autisme-behandling fra ARI - Autism Research Institute, registrert DAN- lege (Defeat Autism Now). Nevrofysiologi fra fleire utdannings sentra, tilknytt (Affiliated) EEGSpectrum) og LENS - Low Energy Neuro Stimulation. Akupunktur.

Praktiserer som almenntilleg - fastlege ved Medisinsk Helsestasjon i Ulvik. Han har vært med fra starten i oppbygging av NPIF, Norsk ProteinIntoleranse Forening som er tufta på overlege Karl Ludvig Reichelts forskning omkring peptider sin innverknad på psyke og adferd.

DET ER FORTSATT INGEN SKAM Å SNU

Av **Hans-Erik Skjæggerud**, leder i Parat

I desember i fjor mottok vi nyheten om at to tannhelsesekretærer hadde nådd frem med sine klager ovenfor Trygderetten. Endelig hadde de fått godkjent yrkessykdomserstatning som følge av kvikksølv-forgiftning. Endelig hadde tannhelsesekretærenes kamp om å bli trodd lykkes. Endelig ble tannhelsesekretærene behandlet på samme måte som andre som blir skadet på jobben.

Parat advarte den gang statsråd Bjurstrøm mot at Nav skulle anke kjennelsen. Gleden var derfor stor når statsråden i februar slo fast at sakene ikke ville bli anket. Hun ville snarest mulig gi Nav nærmere retningslinjer for behandlingen av de kvikksølv-sakene som fortsatt ligger til behandling på yrkessykdoms-kontoret i Nav. Hun skulle bare få klarhet i hvilke konsekvenser de to kjennelsene i Trygderetten hadde for forståelsen av regelverket. Det slo derfor ned som en bombe når Hanne Bjurstrøm nylig snudde helt om og slo fast at det er ønskelig å føre enda en sak for Trygderetten. For å få en mer prinsipiell avklaring av

hvordan regelverket er å forstå. At statsråden med dette fremstår som vinglete, inkonsekvent og lite tillitsvekkende skal jeg la ligge. Verre er det at hun ikke synes å ha kapasitet til å få sin administrasjon til å utarbeide nye retningslinjer basert på de to kjennelsene som allerede foreligger. Kjennelsene hun selv har sagt at ikke skal ankes. Hvorav en av disse kjennelsene i følge Bjurstrøm selv er av en slik karakter at den vil kunne medføre en betydelig endring av Navs praksis. Denne saken begynner dessverre å minne om en annen trist yrkesskadeerstatningssak, nemlig Nordsjødykkerne.

Det er lett å mistenke Staten for å ha andre motiver enn behovet for prinsipielle avklaringer i kvikksølv-sakene. En utvidelse av listen over skader og sykdommer som kan godkjennes som yrkesskade gir økonomiske forpliktelser. Forpliktelser som kan være tunge å bære for en statskasse som renner over av penger, som ikke kan brukes. En utvidelse av yrkesskadebegrepet, slik at det i større grad også

NORSKE TANNLEGEASSISTENTER FÅR MEDHOLD - det gjør ikke de danske

Av **Helene Freilem Klingberg**

I mars-nummeret av "Bladet" - som utgis av Foreningen Mod Skadeligt Dentalmateriale i Danmark gjengis den siste utvikling der to norske tannlegeassistenter fikk medhold av Trygderetten i at de er blitt syke på grunn av arbeidet med kvikksølv. Her refereres også til en uttalelse av Gerd Bang Johansen som leder deres forbund Parat. Hun forventer at NAV gjenopptar alle de saker der tannlegeassistenter tidligere har fått avslag på skadeerstatning.

Den danske arbeidsmiljø-konsulent Svend- Erik Hermansen, HK/Privat sier:

"Det er ikke mulig umiddelbart å sammenligne kvikksølv-saker i Danmark med de norske. I Norge har arbeidsmedisinere sagt at en del

tannlegeassistenter sannsynligvis er skadet av kvikksølv-påvirkninger. Det samme er ikke tilfelle i Danmark.

Fremtredende danske arbeidsmedisinere har kommentert den norske rapporten slik:

"Sammenlagt er konklusjonen i Danmark fortsatt at kvikksølv er en velkjent nervegift, men der er ikke dokumentasjon for at det har hatt en vesentlig sunnhetsmessig betydning for tannpleiepersonale i Norden, idet det ikke er dokumentert langtidseffekter av de nivåer som er fremkommet hos de aller fleste personer. Dette er i overensstemmelse med at en fornyet gjennomgang av de anmeldte arbeidsskadesaker ikke har funnet lidelser som har kunnet føres tilbake til arbeidet med kvikksølv-tannpleien."

Gruppen av danske forskere består av to overleger dr.med.og en professor dr.med ved henholdsvis Odense Universitetshospital og Bispebjerg Hospital.

FJERN FARLIGE PRODUKTER - SATS PÅ DET FOREBYGGENDE

I lys av den ferske, overraskende konklusjonen fra de danske forskerne finner jeg det relevant å kaste et tilbakeblikk.

Undertegnede deltok i 2002 på en stor internasjonal helsekonferanse i København "Sunn alderdom i en forurenset framtid" (Healthy ageing in a polluted future). Referert i T&H sept.2002.

Her var det samlet 240 deltagere fra 25 land. Arrangør var Dansk Selskab for Orthomolekylær Medisin og man stilte med 12

favner kvinner vil påføre Staten økte utgifter. Det er imidlertid utgifter Staten må ta for å sikre et likestilt lovverk på dette området.

Statistikken over godkjente yrkesskader fordelt på kjønn er skremmende lesning og viser en unaturlig overrepresentasjon av menn i forhold til kvinner. Det kan vi ikke akseptere i dagens Norge. Nå kan jeg dessverre ikke gjøre annet enn å anmode statsråd Bjørstrøm om på nytt å snu, og utarbeide de nødvendige retningslinjene basert på de foreliggende kjennelsene fra Trygderetten. Så får det heller være at arbeidsministeren nok en gang vil fremstå vinglete og inkonsekvent. Men vår tillit til henne vil på nytt bygges opp.

Gullrutepris til Brennpunktredaksjonen

Brennpunktredaksjonen mottok nylig Gullruteprisen for beste nyhetssending/aktualitetsprogram for sitt program om tannhelsesekretærenes kamp i kvikksølsaken - "Med NAV i sikte".

Tidligere i mai ble den samme redaksjonen tildelt æresprisen for fremragende og dyptgående journalistikk, også dette i forbindelse med fokus på konsekvensene av kvikksølveksponering hos tannhelseassistenter.

Etter utdelingen sa Kjersti Knudssøn i redaksjonen blant annet: "Vi er svært glade, og jeg takker alle de hundrevis av tannhelseassistentene som har delt sine mest intime historier og gitt oss legeerklæringene sine. Dette er kvinner som har imponert oss. At ønsket deres ikke er penger, men et ønske om å bli trodd, gjør at det er på tide med en endelig avgjørelse fra Hanne Bjørstrøm sin side".

foredragsholdere som satte et skarpt søkelys på kreftepidemien i den vestlige verden, de tiltagende overvektsproblemer, forurensning av miljøet og manglende kontroll med farlige produkter, bl.a kvikksølv. Fra norsk side deltok både leger og tannleger som er opptatt av alternativ medisin og en helhetlig tilnærming til sykdom og behandling, bl.a. tannlege Rolf Johan Stemland, tannlegeassistent Randi Marie Eide og lege Heiko Santelmann. Ellers kan nevnes professor i immunologi ved Stockholm Universitet Vera Stejskal (kjent for Melisa-testen) og lege Birgitta Brunes.

Spesiallege Klaus Hancke som åpnet konferansen uttalte da: "Vi overser ofte de opplagte, enkle forklaringer på sykdom og kroniske plager i vår teknifiserte verden. Et illustrerende eksempel på det er holdningen til amalgam. Dette tannfyllingsmaterialet sies å være ufarlig for helsen - men hvis en

tannlege tar ut en amalgamfylling er den meget farlig for vår natur!"

Kjemiingeniør Paul Møller som deltok som foredragsholder på konferansen, fremholdt bl.a.:

"Kvikksølv lekker fra amalgamfyllinger i store mengder. I løpet av en periode på 10 år vil 50 % av kvikksølvet i amalgamet lekke ut og sette seg fast i hjernen, i sentralnervesystemet, i lunger og lever og nyrer, i egg og sædceller. Kvikksølv er hovedkilden til de farlige frie radikaler. Kvikksølv fra morens amalgamfyllinger kan skade fosteret med fare for mental retardering."

Jeg hadde en samtale med Klaus Hencke og spurte ham hvordan hans organisasjon, som sto bak konferansen, vurderer mulighetene for et forbud mot amalgam i EU. Han svarte da:

"Vi har arbeidet et halvt år om en konsensus og skriver der at det er nå så overveldende vitenskapelige data at vi som vitenskapelig utdannede mennesker tar avstand

fra enhver form for human anvendelse av kvikksølv, både i vaksiner og tannfyllingsmaterialer. Vi oppfordrer den danske regjering til å fremme et EU-forbud.

Når det gjaldt situasjonen i Danmark, syntes Hancke det var bekymringsfullt at landets sunnhetstyreelse anbefaler gravide å gå til tannlegen under graviditeten, idet enhver manipulasjon av amalgamfyllinger i tenner vil fremme frigjøring av kvikksølv til den gravides blodbaner og herved utsette fosteret for denne sterke nervegift.

Det ville vært interessant om hans organisasjon kom på banen med en utfordring til danske arbeidsmedisinere som bagatelliserer tannlegeassistentenes kvikksølvskader.

Og hvordan vurderer man et EU-forbud i dag?

«De åpner rett og slett vindu

Jeg vil ikke bo i et tett hus. Jeg ønsker meg et hus som puster. Uten plast som gir grobunn for muggsopp og et usunt inneklima. Jeg vil ha et hus med tilstrekkelig høyt innhold av ioner i lufta. Dette er et sentralt tema for inneklima og helse.

Av **Raphael Kleimann**

Byggebiologene forteller at innholdet av negative ioner i lufta har sunket til det halve i løpet av de siste 20-30 årene. En av grunnene er tett inneklima i kombinasjon med elektrisitet og mobilstråling. Vi lukker oss inne med alle maskinene våre, med elektrisk oppvarming og varmekabler i gulvene, med trådløs telefon og nettverk, mikrobølgeovn og kompaktlysstoffrør (såkalte energisparepærer). Vi sover i rom med høye elektriske felt i veggene, på madrasser med metallfjær. Vi går på såler av kunstgummi og kler oss i plaststoffer.

Passivhus ... vekker ordet din entusiasme? Selvsagt ligger betydningen i at huset klarer seg mest mulig selv, uten tilførsel utenfra... av energi. Lavenergihus. Gir ordet deg energikick? Tettet med plast og vinduer som ikke skal åpnes. Luften skal komme inn via ventilasjonsanlegg med varmeveksler, der luften suges ut og inn og presses gjennom filtre. Nå er resultatene fra Enovas forbildeprosjekt med passivhus offentliggjort. I Aftenpostens reportasje 2.5.11, påpeker Olav Selvaag i sin kommentar til at resultatene ikke levde opp til forventningene: "Det vi tror skjer, er at beboerne opplever at inneklimaet blir for dårlig og at det blir for varmt inne. DE ÅPNER RETT OG SLETT VINDUENE." (min utheving) Der ligger roten til problemene; sivil ulydighet!

Da er det oppløftende at også Selvaag stiller spørsmål ved effekten av de nye ventilasjonsforskriftene.

Gj meg et aktivt hus! Et hus der

jeg kan utfolde mitt liv i dialog med verden, styrke min vitalitet og livsglede. Gi meg en håndlaget tallerken, gi meg ting som er berørt av menneskehånd og laget med kjærlighet. Gi meg rent, vitalt vann og lys og luft, gi meg levende varme i et hus bygget med naturlige materialer.

ET UTVIDET ENERGIBEGREP

I første omgang kan vi si at dette er uttrykk for menneskers opplevelse av vitale behov; frisk luft er mer enn forholdet mellom oksygen og karbondioksid; Vi trekker pusten i dype drag når vi kommer på fjellet eller til sjøen og sier "Så herlig frisk luft!" En udefinerbar størrelse som vårt menneskelige barometer merker. Nå begynner også vitenskapen å finne målbare størrelser som kan bekrefte slike erfaringer.

I USA er energimedisin blitt vitenskapelig akseptert og anerkjent gjennom foregangsfigurer som James Oschman, Dietrich Klinghardt, Donna Eden og David Feinstein. Studier av biofotoner og av menneskets og jordens elektromagnetiske felt, har vist at energibegrepet har gyldighet også i et vitalperspektiv. Gjennombruddet kom kanskje med romforskningen som viste at astronautene ble syke når de ikke hadde kontakt med jordens elektromagnetiske frekvens på ca 7,8 Hz (Schumann-frekvensen). Ved å tilføre denne frekvensen til astronautene, ble helsetilstanden sterkt forbedret. Tilsvarende undersøkelser viser en økt belastning på mennesker jo høyere opp de bor i et hus.

Mennesker trenger kontakt med jorda.

I antroposofien uttrykkes dette som eterkrefter eller livskrefter. Vi trenger kontakt med det vital-energetiske, eteriske. Her kan vi se på legemet som bolig for Jeget og huset som en utvidet kropp. Tempelet har i menneskehetens historie alltid vært et bilde på det fysiske legemet. "Det finnes bare et tempel: menneskekroppen," sa Novalis.

Kroppen må ikke være for tett, men åpen for ytre inntrykk. Vi er kommuniserende, relaterende vesener, skapt til å forbinde oss med omgivelsen, ikke isolere oss. Vi trenger å utvikle og utfolde vår indre og ytre aktivitet som et aktivt dialogvesen, ikke en passiv konsument. Tilsvarende er det med huset vårt. Mitt hus er min utvidete kropp, min hud mot verden.

SUNNE INSTINKTER ELLER DÅRLIGE VANER?

Energispørsmålet har blitt alibi for en meget betenkelig utvikling. Fokuset flyttes over i en sone hvor vi fremstår som akterutseilte miljøbarbarer hvis vi er uenige. På samme måte som biodiesel og energisparepærer gir skinn av å ha noe med miljøvennlighet å gjøre, skal disse passivhusene overbevise oss om fortreffeligheten i en usunn byggestil. Argumentasjonen er tilsynelatende overbevisende når den fokuserer på et rent materialistisk energi- og menneskesyn. Da blir det fort slik at sunne instinkter blir sett på som dårlige vaner. At husene har god isolasjon er en ting, at de er tette og

ene...»

beregnet på et luftingssystem hvor man ikke bør åpne vinduet er noe annet.

"...HUSAN E FOR FOLK"

Dagens bosituasjon, vår byggestil kombinert med livsstil, har frambrakt en rekke nye sykdommer. Muggsopp, tungmetaller og elektromagnetisme er kraftige utfordringer for levende organismer. Mennesket er en levende organisme. Synergieffekten av disse miljøfaktorene er ikke én pluss én, men én ganger hundre; Utmatelse, hyperaktivitet, fibromyalgi og allergier. Nylig var det en interpellasjon i Brussel om MCS. Flere og flere mennesker utvikler nemlig Multiple Chemical Sensitivity, overfølsomhet mot kjemiske stoffer. De tåler ikke å bo i vanlige hus eller bevege seg blant folk, siden de reagerer på mikroskopiske mengder

av kjemikalier i for eksempel parfyme og byggematerialer. De kan ikke ta i aviser og trykksaker. De kan ikke kjøre buss eller gå i butikken. Ofte er muggsopp den utløsende faktoren. I neste omgang utvikler de som regel overfølsomhet mot elektromagnetiske felt og stråling. Og miljøbelastningene gir grunnlag for utvikling av autoimmune sykdommer.

BYGGEBIOLOGI OG MILJØMEDISIN

Vi møter gjennom vår virksomhet i BALDRON et stort og økende antall mennesker som fortvilet kontakter oss med spørsmålet: "Hva skal jeg gjøre? Jeg tåler ikke å bo i huset mitt lenger. Jeg prøver å bo på hytta, men selv der er det vanskelig." Derfor har vi satt i gang utdanning i byggebologi og miljømedisin. Her

setter vi fokus på helheten av hus og helse; Geopatisk (grunnforhold), EMF (elektromagnetiske felt) og biokjemiske forhold (bl.a. byggematerialer og luftkvalitet). Vi er nødt til å sette mer fokus på helheten av hus og helse. Da kommer også arkitekt/ landskapsarkitekt og kunstneriske og sosiale forhold inn i bildet. Norge har noen ekstra utfordringer pga vårt dårlige jordingssystem i kombinasjon med trehus med plast og isolasjonsmaterialer.

Så gi meg et aktivt hus! Skapt for regenerering, beskyttelse og livsutfoldelse. Vi trenger hus som gir oss vern og varme, men samtidig åpner opp mot verden, hus til å puste og leve i, hus for sunne, vitale mennesker.

La oss gå for Aktivhus!

Hjelp mot elektromagnetiske felt - EMF

Av **Jorunn Østberg**

En fagmann som ble intervjuet på TV i forbindelse med atomkraftulykken og strålefare i Japan, sa at strålingsnivået i Oslo sentrum er like høyt som målt i belastede områder av Japan. Er det da så rart at flere og flere melder at de blir syke? Ikke bare i Oslo, men over hele landet dynges vi ned av de usynlige strålingsfeltene. Det er skyer av elektromagnetiske felt som skal gjøre nett og mobiltelefoni tilgjengelig for flest mulig på kortest mulig tid. Den ene leverandøren overgår den andre for å kapre nye kunder. Politi og brannvesen har sitt eget nett, WI-FI, som har frekvenser svært nær menneskers elektriske hjerteimpulser. I England, hvor dette systemet har vært i bruk noen måneder, har flere nektet å bruke teknologien, av helsemessige årsaker.

Men her i landet har vi Statens Strålevern, som fortsatt holder seg til verdens høyeste grenseverdier, og ikke kan finne at det er noen risiko. Klagene beror på "innbilt syke" er deres mening. Og de støtter måling og enkeltregistreringer, hvor hver kilde vurderes for seg. Interferens (forsterkning eller forstyrrelser av feltene) når det fins flere kilder, er i overensstemmelse med fysikkens lover. Dersom feltene blir forstyrret, det kan være toget som passerer et kontorbygg og lager krøll i dataanleggene, må firmaet beskytte utstyret. Det tekniske utstyret er sårbart, må vite. At det også påvirker menneskekropper, har de ikke tatt inn over seg. Alt som foregår i kroppen vår styres av kjemiske og elektriske impulser. Det er underlig at ikke myndighetene tar høyde for at interferens kan påvirke oss. Nuller du ut de elektriske

hjerneimpulsene, slutter hjertet å slå. Vi har ingen backup å falle tilbake på, dessverre.

I Frankrike har et fagutvalg vurdert all tilgjengelig forskning, og konkludert med at det er uomtvistelig helserisiko ved påvirkning av EMF. Mobilbruk er forbudt i barn- og ungdomsskoler, og grenseverdiene for akseptable belastninger er drastisk redusert. Studier finansiert av mobilbransjen viser ikke at hjernesvulstforekomsten henger nøye sammen med mobiltelefonbruk. Uavhengige studier er mer å stole på, og de forteller en annen historie. Funn og finansieringskilde henger sammen.

Helse- og omsorgsdepartementet har nedsatt et utvalg av vitenskapsfolk som hittil har hevdet at "elektromagnetisk stråling innebærer ingen helserisiko", for å vurdere norske retningslinjer. Statens strålevern er sterkt representert og skal vurdere seg selv. (Morgenbladet 25.-31. mars d.å.) Kan vi stole på deres etiske vurderinger, og at de er villige til å skille ut ikke-holdbare rapporter som er utført for å frifinne industrien? Utvalget har oppfordring om å søke informasjon fra andre eksperter hvis det er behov for det. Hvem skal hevde at behovet er veldig tydelig, og hvem vil de høre på?

Dette likner til forveksling prosessen vi har vært gjennom i amalgamsaken. Her er det et fundamentalt gap mellom sannhet og etikk og fagfolks manglende mot og avhengighet av gamle samarbeidspartnere. Men vi vant den saken - om den ennå ikke er tilendebragt. Det samme vil skje med EMF-problemet. Spørsmålet er hvor stor skade menneskeheten vil bli påført før snuoperasjonen kommer.

Universitetet i Agder har startet en registrering av EMF-belastede personer under 65 år. Du kan registrere deg gjennom FELO eller ta kontakt direkte med rådgiver Mikael Snaprud tlf 91 86 28 92, mikael.snaprud@uia.no.

Skjemaet fins på denne internett-adressen: <http://www.survey-xact.dk/LinkCollector?key=2X2K5FMJ35C5>

De "miljøvennlige" pærene som skal erstatte våre gamle glødelamper, er anbefalt ifølge EUDirektiv. Nå begynner motforestillingene å komme. De er farlige å ha nær hodet pga uheldig stråling. Gassen som tennes av en elektrisk ladning, inneholder kvikksølv. Mengden er såpass at det er nødvendig å behandle slikt utstyr som spesialavfall den dag det skal kasseres.

Etter 20 år med eloverfølsomhet, på det verste var det nesten ikke til å leve med, har jeg funnet noe som hjelper. Utstyr produsert i Tyskland av firmaet Memon. En enkel brikke legges inn i mobiltelefonen. Den nøytraliserer felt som virker skadelig, men slipper gjennom grunnbølgen som telefonen trenger for å virke. Det fins annet utstyr av denne typen, men virkningen derfra har ikke vært så effektiv som dette. Nå har jeg kjøpt min første mobiltelefon og gått med den påsatt døgnet rundt i mange dager. Før var jeg slått ut av opphold i nærheten av andres telefoner etter veldig kort tid. For meg har det vært nok med denne enkle lille installasjonen. Andre, med tyngre symptomer, kan trenge større inngrep for å bli skikkelig beskyttet. Men det er altså ikke nødvendig å bygge om huset eller flytte langt fra bebyggelsen og senderne. Hjelp fins. Men det koster selvsagt en del. Arbeidsgiver kan være behjelpelig med å verne arbeidsplassen. Det vil lønne seg for begge parter.

OVERFØLSOMHETSSYNDROM

- amalgamskaddes usynlige funksjonshemming

Av **Toril Sonja Gravdal**

"Nå har du vært flink jente", sa tannlegen, og gav meg 1 krone som belønning for timene i tannlegestolen. Fornøyd puttet jeg pengene i lomma, hoppet ut av tannlegens stol og løp ned trappene, til kiosken i tannlegens underetasje. Der ble kronen byttet i en STOR kjærlighet på pinne. En seksåring har ikke alltid den store oversikten over hvordan ting henger sammen.

Tannlegen min var raus i sin bruk av amalgam. Og jeg, jeg hadde ingen forutsetning for å forstå at det han gjorde skulle komme til å få store konsekvenser for helse og livskvalitet, eller at kronisk kvikksølvforgiftning skulle føre med seg ulike og omfattende former for overfølsomhet. Amalgamfyllingene mine ble dråpen som fikk alle begrene i min kropp til å flyte over. Kvikksølvets potensial som helseforstyrrer er rett og slett unik!

Vi som har vært amalgamsyke har

lært mye. Jeg velger å se det slik. Det gir mening til lidelse som ellers ville framstå som totalt meningsløs. Noe av det viktigste jeg personlig har lært er at det er mye jeg ikke kan være sikker på. Derfor holder jeg mulighetene åpne, - for at det er mye jeg enda ikke forstår. Så bestreber jeg meg da, på å ta vare på den undring og ydmykhet jeg trenger for å favne større helheter. Jeg liker det slik, og jeg forundres mye over mennesker som avviser alt de ikke forstår eller har erfaring med.

Mange av oss har måttet tåle mye uforstand. Og mange av oss har måttet sloss mot sykdom som enda ikke har fått noen plass på ulike diagnoselister (dersom da ikke legen finner en eller annen psykiatrisk diagnose som kan passe.) Overfølsomhetssyndromer, candidaproblematikk, kronisk trøtthet... Det kan virkelig være tungt. Derfor er det så godt hver gang det skjer noe som gir følelsen

av at man ikke er alene, at "ting" endelig skjer, og at det som er sant og riktig alltid vil bane seg vei, - til slutt.

Mye handler om naturlover. Det er vanskelig å komme forbi dem. Naturen er en unik læremester, og hvordan alt henger sammen med alt blir stadig mer synlig for oss etter hvert som følgene av ulike menneskelige aktiviteter slår tilbake på oss selv.

Jeg har vokst opp i en tid oversvømmet av miljøgifter. Det har gjort det til litt av en prøvelse å lide av omfattende kjemisk overfølsomhet, "det tjuende århundrets syndrom". Det er også vanskelig å være sensitiv for elektromagnetisme i et samfunn som blir stadig mer trådløst og der strøm i alle varianter er en selvfølgelig del av hverdagen. Nå vet jeg imidlertid at jeg ikke er alene. Et stort antall mennesker verden over deler skjebne med meg.

La oss håpe at følgende underskriftskampanje kan føre til noe positivt.

OM MAUR OG MENNESKER

Mennesket er et forunderlig vesen

Som flittige små maur i ustopkelig aktivitet legger vi kloden under oss

Mon tro...

om den største forskjellen på maur og mennesker er at maur ikke ødelegger sin egen tue

Foto: Jan Gravdal

AKSEPT AV MULTIPPEL KJEMISK OVERFØLSOMHET OG EL-OVERFØLSOMHET

(teksten er oversatt fra engelsk)

«Mennesker som lider av Multippel Kjemisk Overfølsomhet og El-overfølsomhet har tatt et initiativ overfor Verdens Helseorganisasjon (WHO), der de ber om at disse sykdommene settes på listen til International Classification of Diseases, og på listen over yrkessykdommer.

Dette handler ikke lengre om isolerte tilfeller av "nye" sykdommer, men om en konkret trussel mot helse, forplantning og menneskets utvikling. Vitnesbyrd om dette er de mange pasientene som lider under ulike sosiale kriser som disse sykdommene genererer.

Multippel Kjemisk Overfølsomhet og El-overfølsomhet er organiske sykdommer som manifesterer seg gjennom multisystemiske symptomer, som et resultat av eksponering fra kjemiske produkter og elektro-

magnetisk stråling, som er en del av hverdagen. Symptomene er både akutte og kroniske, blant annet: Tretthet /Utmattelse, åndedrettsproblemer, fordøyelsesproblemer, hjerte-, endokrine-, immunologiske-, dermatologiske- og nevrologiske lidelser.

Planeten er så til de grader forurenset at det krever umiddelbare strategier av alle verdens regjeringer. Det er absurd å tro at menneskene er uvitende om denne virkeligheten. Disse sykdommene er et resultat av de omfattende forandringene miljøet og dagliglivene våre har gjennomgått de siste ti-årene, fylt av miljøgifter.

Ut ifra epidemiologiske studier, rammer Multippel Kjemisk Overfølsomhet mellom 0,5% og 5% av befolkningen, mens opptil 12% reagerer mot miljømessige kjemikalier.

Vi må sikre rettighetene for de som allerede er rammet og for framtidige generasjoner. Derfor ber

vi om at du/dere slutter deg/dere til dette.

Vår intensjon er å legge dette frem for Verdens Helseorganisasjon (WHO), myndigheter og de ansvarlige for global helse, ledsaget av alle underskriftene.

Denne "WHO CAMPAIGN 2011" blir gjennomført på internasjonalt nivå. Blant andre har land som Italia, Finland, Canada, Australia, Sveits og Japan sluttet seg til kampanjen.

Det vil være til hjelp for mennesker uten anerkjent sykdom og deres familier å undertegne denne meldingen og sende den videre til venner, vitenskapelige grupper, foreninger, etc., for å samle størst mulig tilslutning.

Vi har søkt støtte kun fra fagfolk, bedrifter, ideelle organisasjoner, stiftelser og etater og virksomheter med tilknytning til, og interesse for, miljø og miljø / helsespørsmål. www.mcs-global.org

El-overfølsomhet

Årsakene til el-overfølsomhet kan være sammensatt. Mange har opplevd å bli akutt eloverfølsomme etter en lang samtale i trådløs telefon eller intenst arbeid foran PC-en. Andre opplever snikende plager etter lang tids nærvær av høyspentlinje, mobilmast eller klokke radio på nattbordet.

Erfaringer tyder på at elektromagnetiske felt og miljøgifter kan forsterke hverandre. For eksempel kvikksølv fra amalgamfyllinger.

Handikapombudet i Stockholm anslår at det i Sverige er over 200 000 personer som rapporterer om symptomer når de utsettes for elektromagnetiske felt. Norges Miljøvern-forbund tror det kan dreie seg om 150 000 nordmenn som blir rammet.

Typiske symptomer er svie/brenning i huden, hodepine, kvalme, ledd- og muskelsmerter, svimmelhet, hjertebank, søvnforstyrrelser, depresjon, konsentrasjonssvikt, dårlig hukommelse og synsplager.

Du kan redusere din egen eksponering av elektromagnetiske felt i hjemmet ved å redusere bruk av elektrisk utstyr, redusere mobilprating eller bruke handsfree og unngå trådløst utstyr.

Kilde: Foreningen for el-overfølsomme

Kjemisk overfølsomhet

Det er holdepunkter for at personer som er utsatt for sterk påvirkning fra kjemiske stoffer kan utvikle kjemisk overfølsomhet som gjør at vedkommende etter hvert reagerer med sterkt ubehag også ved mindre påvirkninger av kjemikalier generelt. Noen har vært utsatt for skadelige stoffer i en årrekke, mens andre igjen har utviklet sykdom etter relativt kort eksponeringstid.

Tilstanden kjennetegnes ved at de som rammes reagerer med sykdomssymptomer på kjemiske stoffer, selv i meget lave konsentrasjoner. De som blir syke får symptomer fra flere organsystemer, oftest fra sentralnervesystemet og luftveiene.

En del personer får i tillegg psykiske problemer som kan skyldes virkninger av de kjemiske stoffene i seg selv, eller på grunn av de belastningene som oppstår som følge av sykdommen.

Mange får relativt store helseproblemer eller blir mer eller mindre invalidisert som følge av eksponering i arbeidsmiljøet. Årsaken til symptomene er omstridt og overfølsomheten kan ikke påvises ved objektive funn ved medisinske utredninger.

Tilstanden opptrer relativt ofte sammen med andre kjemiske helseskader, herunder løsemiddelskader/toksisk encefalopati, astma, slimhinneproblemer osv.

Kilde: Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

Fisk skades av oljeaktivitet i nordsjøen

En ny studie viser at fisk som får i seg oljekomponenter i Nordsjøen får skader. Det er havforskningsinstituttet som hvert tredje år gjennomfører en overvåkning av villfanget fisk i Nordsjøen. Også svenske forskere har deltatt i prosjektet.

Flere såkalte biomarkører viser at den fisken som lever i områder der oljeutvinningen er størst blir mest påvirket. Det er målt reduksjon i forholdet mellom omega-3 og omega-6 fettsyrer i fiskefilet og lever, noe man ser som en indikasjon på at den fisken som lever i områder med høyt utslipp av produsert vann – vann som pumpes opp sammen med oljen – har dårligere helsestatus. Dette kan være direkte på grunn av utslippene eller på grunn av sammensetningen av føde. Effektene er funnet i hyse på Tampen, som er det området i Nordsjøen med høyest tetthet av oljeinstallasjoner og høyest utslipp av produsert vann og kjemikalier. Området omfatter blant annet Statfjord- og Gullfaksfeltet.

Pressemelding:

ALARMERENDE FUNN AV RADIOAKTIVITET I SJØMAT UTENFOR FUKUSHIMA

I prøver fra sjømat som Greenpeace har hentet opp fra havet utenfor Fukushima, er det funnet radioaktivitet opp til 50 ganger myndighetenes grenseverdi.

I prøver tatt langs strendene 200 km nord og sør for kjernekraftverket i Fukushima og fra skip utenfor Japans territorialfarvann, er det funnet alarmerende verdier av radioaktivitet i sjømat.

– Prøvene viser at utslippene til havet havner i næringskjeden, sier Frode Pleym, som jobber for Greenpeace i Japan.

Prøvene er analysert ved uavhengige laboratorier i Europa.

Prøvedataene er tilgjengelige på nett. Det ble funnet svært høye verdier i sjøgress, som er en vanlig del av det japanske kostholdet.

– Funnene av radioaktivt jod er spesielt urovekkende. Jod har halveringstid på åtte dager – dermed tilsier funnene at det det er tilnærmet kontinuerlig utslipp av forurenset vann fra Fukushima. I tillegg er det funnet blant annet Cesium 137, som har en halveringstid på 30 år, sier Pleym. www.greenpeace.org/norway/

EU øker grenseverdiene for sprøytemidler i mat

EU er i ferd med å innføre et nytt regelverk som vil medføre økte grenseverdier for bruk av plantevernmidler i produksjonen av matvarer. Som et resultat av dette vil norske myndigheter tillate mer bruk av sprøytemidler i mat som importeres fra utlandet. Dette til tross for at mange av de aktuelle sprøytemidlene i dag ikke tillates brukt av norske bønder. Rundt 40 ulike sprøytemiddelstoffer står på listen over hva som vil få økt aksept. Blant disse er en rekke soppmidler, insektmidler og ugressmidler. EFSA, som er EUs kontrollorgan for mattrygghet, mener at de nye grenseverdiene er trygge for forbrukerne både på kort og lang sikt. "I stedet for å håndheve de reglene som finnes allerede i dag, virker det som om EU utvider grenseverdiene til å passe med dagens forbruk av sprøytemidler", sier Truls Gulowsen i Greenpeace til bladet Ren Mat. "Men her er coctail-effekten et viktig tema. Ny forskning indikerer at den stadig mer kjemiske sammensetningen vi utsettes for er mer skadelig enn de enkelte stoffene hver for seg", sier Gulowsen.

Kilde: Ren Mat

Ny nettside om tannlegeskrek

Den nye nettsiden Tannlegeskrekken.no drives av Yvonne Wollertsen. Hun har selv tannlegeskrek og håper at siden kan være til hjelp for andre som har det slik som henne selv. Siden er først og fremst rettet mot personer med odontofobi, men vil etter hvert også inneholde faglig informasjon for tannleger og andre interesserte. www.tannlegeskrekken.no

Åpent brev til Jens Stoltenberg

Fra James E. Hansen, direktør ved NASA Goddard Institute for Space Studies, professor ved Columbia University og Columbia's Earth Institute, medlem av USAs Vitenskapsakademi og vinner av Sofieprisen 2010.

Kjære statsminister Jens Stoltenberg

Jeg skriver dette fordi jeg ønsker å informere deg om vår stadig dypere forståelse av klimaendringene og de politiske implikasjonene av dette.

Det er like før verdensamfunnet gir de kommende generasjoner et klima i dynamisk endring, med forferdelige konsekvenser for menneskeheten og naturen. Veien til en sunn, naturlig og framgangsrik framtid er fortsatt farbar, men ikke hvis vi fortsetter slik vi stevner i dag.

Jeg vet at nordmenn går ofte foran med et godt eksempel i miljøsaker. Norge ha gjort mer for å bremse sine egne CO₂-utslipp enn mange andre nasjoner, og har investert tungt i lavkarbon-teknologier som vil være nødvendige om vi skal stabilisere klimaet. Men dette er dessverre ikke nok.

Grunnforutsetningen er at alle utslipp fra kull blir faset ut innen 2030 og at ukonvensjonelle fossile ressurser – som tjæresand – forblir i bakken.

Implikasjonen for Norge er klar: Dere bør trekke Statoil ut av utvinning av tjæresand.

De massive klimagassutslippene fra tjæresand kan medføre at klimasystemet passerer vippepunktet. Tjæresandindustrien frarøver Canadas urfolk deres grunnlovsfestede rettigheter og gjør ubotelig skade på kanadiske skoger. Etterhvert som unge og gamle tar inn over seg klimakrisen, vil det å investere i tjæresand være en klamp om foten til alle som gjør det.

Våre foreldre visste ikke at utvinningen av fossile brennstoff ville skade framtidige generasjoner og andre arter på planeten. Den nåværende generasjonen kan bare late som om den ikke vet dette.

Statminister Stoltenberg, jeg ber deg om å vise lederskap på vegne av de kommende generasjoner. Jeg er sikker på at du kan være en slik leder.

Alt godt, James E. Hansen, Adjunct Professor
Columbia University Earth Institute

Bivirkningsgruppens «nye» undersøkelse med samme funn som tidligere

Av Jorunn Østberg

BVG fortsetter i et spor vi kjenner fra før: De har undersøkt sykdoms-utviklingen i en gruppe (20 stk) som har fått sine amalgamplomber fjernet, formodentlig under betryggende beskyttelse. 20 vilkårlig valgte personer utgjorde kontrollgruppen. Etter tre måneder, ett år og tre år fylte alle ut skjema for å kartlegge symptomutviklingen.

Det var ingen endring i kontrollgruppen, mens amalgampasientene hadde signifikant bedring. Redusert kvikksølv er nå blitt en av faktorene, fulgt av pasientsentrert behandling og oppfølging og derfor mindre bekymringer. Psykosomatikk er en sekkebetegnelse som gir myndighetene god samvittighet.

Forklaringen har vi sett før, i Rikshospitalets undersøkelse sist på 1990-tallet hvor Malt, Nerdrum og Oppedal hadde 255 spørsmål som pasientene skulle besvare, for å klassifisere 131 opplistede symptomer. Den gang ble også saneringen fulgt opp og påvist fantastiske følger. Hvorfor? Jo, sannsynligvis fordi behandlerne var så snille. Slik ble det argumentert den gang, ikke så langt fra samme formuleringer vi ser igjen: "Vi tror ikke bedringen skyldes saneringen, men at den lille, nærmest desperate gruppen pasienter ble friskere fordi de endelig ble møtt med forståelse og sympati, og fikk menneskelig støtte..." (Sitat fra referat etter den famøse presentasjonen ved BVGs 10-årsjubileum.)

At tungmetallet kvikksølv har giftvirkninger, burde være kjent. Seponering (borttak) ved medisiners bivirkninger, er en anerkjent metode, men tydeligvis ikke overførbart til denne giften. Takk skjebnen - at det ble forbud likevel!

TA KONTROLL OVER DIN HELSE OG UNNGÅ SYKDOMSINDUSTRIEN

Dette skriver Elaine Hollingsworth fra Australia i en personlig og utfordrende artikkel som også har følgende tittel "Doctors are dangerous".

Oversettelse **Helene Freilem Klingberg**

Hun understreker at god helse er umulig hvis man er utsatt for en konstant kvikksølvforgiftning av lavt nivå – noe som skjer hos mennesker med kvikksølv/amalgamfyllinger. Fra den dagen kvikksølv er plassert i din munn, inntil den dagen du dør (eller mister tannen) forårsaker tygging spredning av kvikksølv damp. Den går inn i blodløpet og blir distribuert til alle deler av din kropp, inklusiv din hjerne.

På grunn av det store antall rettssaker i USA som følge av helseskader relatert til kvikksølv/amalgam, kan vi vente et forbud. Flere europeiske land har også vedtatt det. Det er vanlig for tannlegeorganisasjoner å benekte farene på grunn av deres velfunderte frykt for rettslige

søksmål fra mennesker som de har påført skader over mange tiår. Dessverre er kvikksølv i amalgam fortsatt brukt i stort omfang i Australia og blir fortsatt forsvart av mange tannleger. Jeg overlater til deg å bedømme deres motiver, skriver hun.

Verdens Helseorganisasjon har annonsert at kvikksølv i fyllinger lekker ut i pasientens kropp i en alarmerende grad på 3-17 mikrogram daglig vedtygging. Hvis din tannlege er likegyldig til dette, har han ikke lest forskningsresultatene.

Mange studier av pasienter med store nevrologiske helseproblemer har konstatert at amalgamfyllinger kan spille en hovedrolle i utvikling av depresjoner, schizofreni, hukommelsesproblemer og andre alvorlige nevrologiske sykdommer som MS, ALS, Parkinson og Alzheimer.

I 1987 sendte helsedepartementet i Tyskland ut en advarsel mot bruk av dental amalgam hos gravide kvinner. Mange store land har lignende advarsler eller forbud mot bruk av amalgam, inklusiv

Canada, Storbritannia, Frankrike, Østerrike, Norge, Sverige, Japan og New Zealand.

I Sverige betaler regjeringen pasienter for å skifte ut amalgamfyllingene for å slippe å bruke penger på å behandle dem for kvikksølv-relatert kreft i fremtiden.

Vi har tannleger i Australia som kjenner til kvikksølvfarene og har spesialisert seg på trygg sanering. Det kan være litt vanskelig å oppspore dem – men det er verd anstrengelser og utgifter, skriver Elaine Hollingsworth.

Hun understreker forøvrig at når man skal fjerne amalgamfyllinger er det uhyre viktig at tannlegen fjerner alt - og det må man gjerne selv påpeke. Flere kvinner har fortalt at de har opplevet at tannlegen bare borret ut det øverste laget, og så fylte på et lag med kompositt - noe som gav inntrykk av at all amalgam var borte. Disse pasientene ble først kvitt sine helseplager etter at de hadde fått hjelp hos mer seriøse tannleger.

Great Ocean Road i Australia
Foto: Helene Freilem Klingberg

MASSEMØNSTRING I FLORIDA MOT AMALGAM

Av **Helene Freilem Klingberg**

For andre gang på to måneder ble det en folkelig reaksjon mot FDA (Food and Drug Administration) og deres rådgivningssenter i USA og feilslåtte amalgampolitikk. I Texas kom det til konfrontasjoner mot direktør Jeff Churen og i Orlando i Florida ble det en stormønstring 5. mars med sterke reaksjoner på at FDA ikke engang hadde klart å beskytte barn mot amalgam. Det ble 1. side oppslag i pressen i Florida og i media utover landet. Los Angeles Time proklamerte at "Kvikksølv i tannfyllinger fikk hard medfart på FDA's møte i Orlando".

Dette skriver Charles G. Brown – en hovedaktør i kampen for

amalgamfri tannpleie, både i USA og internasjonalt. Han er president i World Alliance for Mercury-Free Dentistry. Charles forteller at en rekke kjente tannleger, representanter for helsevesenet, forskere og konsumenter møtte opp og holdt innlegg. Freie Koss fra Philadelphia (tidligere intervjuet her i T&H) var organisator og pressetalskvinne..

Med flomlys fra kamera ble dr. Shuren tvunget til å svare for FDA's manglende handlekraft når det gjelder amalgam – noe han unngår når han sitter bak sitt skrivebord.

Dr. Shuren er svært opptatt av at europeere er gjenstand for usikre medisinske råd. Han anklaget nylig

rådgivere for å behandle konsumenter som "guinea pigs". Det er på tide å spørre hvorfor FDA bruker amerikanske barn som "guinea pigs" for amalgam, skriver Charles Brown. FDA innrømmer at svært begrenset informasjon er tilgjengelig når det gjelder langtids helsekonsekvenser for gravide kvinner og barna i mors mage, barn under 6-årsalder og barn som får brystmelk.

Charles kommer med en oppfordring om å slutte oss til aktørene i Texas og Florida og sende en mail til dr. Shuren om å endre deres amalgam-politikk. jeff.shuren@fda.hhs.gov

Medisin og alternativbehandling

Av **Jorunn Østberg**

Aftenposten viser (29. og 31. 12.10) at leger og tannleger mener forgiftninger, og til og med fysiske skader, kan behandles med narremedisin. Psykosomatikeren Ulrik F. Malt er tydelig på samme arena som behandlere hittil foraktet i de kretser, healerne. De benytter alfabølgene i hjernen, som sies å virke direkte på cellenivå, uten å gi bivirkninger. Altså mentale virkemidler som kan gi helseeffekter i alle kroppens organer. Det skal bli interessant å se om placebo-effekten kan forklares på samme måte.

Pasientens holdning og tankevirksomhet er også påvist å ha helbredende virkning. Dette er interessant sett i forhold til den sterke vekt som hittil er lagt på kirurgi og symptombehandling med kjemisk baserte medisiner. Veien inn i den forhatte alternativleiren kan bli løsningen, i stedet for den altfor kostbare og risikable behandlingen det offentlige helsevesen gir pasientene, ofte med sørgelige resultater. Ikke minst for de pasientene som er forgiftet fra før.

Marokko går inn for kvikksølvforbud

17. januar i år ble det i Marokko avholdt en nasjonal workshop om kvikksølv og her ble det besluttet å iverksette forberedelser for å innføre forbud mot bruk av kvikksølv i alle tannlegeklinikker.

kilde: *BLADET*
(Foreningen Mod Skadeligt Dentalmateriale)

Tenner og Helse på Alternativmessen i Bergen

Det var mange som stoppet for å slå av en prat da Forbundet Tenner og Helse hadde stand på alternativmessen i Bergen 18. - 20. mars. Interessen for amalgamsaken visste seg å være overraskende stor, og mange hadde mye kunnskap om saken fra før. For oss som betjente standen var det en inspirerende erfaring, og vi satt igjen med opplevelsen av at dette var en verdifull synliggjøring av forbundet. På bildet smiler Åse Kjelby og Dag Einar Liland fornøyd.

Antioksidanter i unåde

Av **Jorunn Østberg**

En artikkel sakset fra Newsweek i Aftenposten innsikt (mars 2011) forteller hvor meningsløst og uvitenskapelig inntak av antioksidanter kan være. Vitaminer og mineraler skal ta knekken på frie radikaler, høyaktive atomgrupper som beforder aldringsprosessen og er involvert i alt fra kreft til hjertelidelse. Her kommer påstander om at disse atomgruppene er positive faktorer som motarbeider betennelser og kreft. Immunsystemets krigere – de hvite blodlegemene – produserer selv mengder av slike frie radikaler for å hjelpe kroppen når den er syk. Forskning hevdes å vise at antioksidanter i beste fall ikke skader oss, men er bortkastet og kanskje dødelig. Fertiliteten sank da hunmus fikk tilført antioksidanter i eggstokkene. Tenk det.

Derved forkaster disse forskerne en hel gren innen medisinen: ortomolekylær medisin, som benytter seg av store doser antioksidanter for å helbrede alvorlig sykdom. Frie radikaler kan skade proteiner, fett, karbohydrater og DNA, det biologiske materialet vi er laget av.

Markedsføring av vitaminrike matvarer og kosttilskudd ansees som ren propaganda. Noe farmasøytisk industri har god kjennskap til, siden det har vært deres metode til alle tider. "Follow the money" er et kjent begrep fra USA: Se etter hvor forskerne har fått sine penger fra. Da er det høyst sannsynlig at resultatet, iallfall det som blir publisert, kommer oppdragsgiveren til gode.

Hvis ikke amalgampasienter hadde sterkt forhøyede mengder av frie radikaler – fra metallforurensningen – hadde vi kanskje klart oss uten alle kosttilskudd. Tar vi dem ikke, blir vi sannsynligvis enda større kunder for pilleindustrien. En ønskesituasjon sett fra deres side.

Leserne har ordet:

USAKLIG KRITIKK AV ALTERNATIV M

Av **Lars Hoel, Oslo**

Enda en gang må vi lese en artikkel med surmaget kritikk av "alternativ" medisin fra en "skole"-medisiner. I Jørgen Skavlands artikkel i Aftenposten 4. mars står usaklighetene i kø, jeg får greie meg med å kommentere noen av dem.

Han åpner med et sitat av Voltaire hvor han hevder at legen skal underholde pasienten mens kroppen helbreder seg selv. Mener han at han kan kreve 3 mill kr i året fra statskassen bar for å underholde oss?/ Hvor frekk kan man bli? Og Skavlan snakker om at andre er naive? Dessuten er det "alternativ" medisin som bruker kroppens selvhelbredende evne, ikke legene!

Skavlan skriver også om en enorm industri som bare venter på bankkortet vårt, og menn i dyre dresser som står i bakgrunnen og gnir seg i hendene. Pussig, men jeg får så voldsomt sterke assosiasjoner til skolemedisinene når jeg

leser slikt. De fleste "alternative" terapeuter har vel ikke råd til å holde seg med en betalings-terminal engang! (For noen år siden viste en undersøkelse at 19 % av dem kunne leve av yrket!) Jeg tror Skavlan må forklare oss hvor alle disse dresskledde mennene befinner seg! Å være naiv på dette området, måtte vel kanskje heller være å stille seg ukritisk til "skole"-medisinen. Jeg har en sterk følelse av at vitenskapen, her legevitenskapen, er blitt vår tids religion. Det hevedes at 40 % av det skolemedisinen drive med er vitenskapelig bevist.

Skavlan harselerer også over homøopati/frekvensmedisin. Å hevde at vann kan bære med seg informasjon i form av frekvenser fra stoffer/bølger(frekvenser) som vannet har vært i kontakt med, burde ikke være særlig kontroversielt i dag. Personlig vil jeg håpe at dette vil utgjøre en stor del av framtidens medisin. Vi vil slippe å slite med store negative bivirkninger ved bruk av syntetiske

Dikteren Gustav Frøding ble bare vel 50 år

Av **Helene Freilem Klingberg**

For vel 100 år siden døde den svenske dikteren Gustav Frøding. Han ble bare vel 50 år gammel, og døde med et utseende som "en meget eldet mann". I NTN (Nya Wermlands Tidningen) gjengis 8.februar et av hans dikt "Døden" som synes å være en beskrivelse av en "nær døden" opplevelse. Gustav Frøding hadde alvorlige helseproblemer gjennom lang tid. I siste nummer av vår svenske søsterorganisasjons blad "tf-bladet" skriver Jaro Pleva:

"Jeg kjenner vel igjen beskrivelsen av hjertebank og ujevne hjerterytmer. Det hadde jeg da jeg var mest Hg-forgiftet. På Frødings tid var det nok meget vanlig å fylle alle mulige amalgamblandinger i tennene, og man kan ha mistanke om at mange kunstnere (for eksempel den døde Smetana), forfattere og andre kjente personligheter hadde merkelige symptomer som kan relateres til tennenes innhold."

I en fotnote skriver Mats Hanson: Ifølge opplysninger skal Frøding ha hatt syfilis og blitt behandlet med kvikksølv.

EDISIN

stoffer. Det er en myte at behandling må ha alvorlige negative bivirkninger for å være effektiv, slik det er i skolemedisinen.

Vitenskap kan være så mye, det å benytte en bestemt vitenskapelig metode er ingen garanti for at man bedriver god vitenskap. En viktig forutsetning for det er å stille gode spørsmål, og spørsmålene bestemmes av hva bestiller vil ha svar på, hvilke interesser bestiller har. Skavlan skriver at legemiddelindustrien må holde seg til vitenskapen. I 1910 gikk amerikanske myndigheter til en gryende legemiddelindustri og spurte hvordan de mente at legeutdanningen burde se ut. Dermed oppstod en tett binding leger/legemiddelindustri. Jeg mener dette er årsaken til at man tenker slik man gjør i dag innen skolemedisinen. Den har nå altså hatt 100 år på seg, men kjenner fremdeles ikke årsaken til de store kroniske sykdommene som vi sliter med i dag, hjerte/karsykdom, kreft, reumatisme, osteoporose, div. nevrologiske sykdommer osv.

Bør vi så bare slå oss til ro med at disse sykdommene er så vanskelige å forstå? Jeg mener problemet ligger i at denne vitenskapen dreier seg om altfor mye annet enn kunnskapstørst og søken etter sannhet, for eksempel penger, makt og prestisje. Dette gjør at forskningen går i feil retning. Man kan ikke ta patent på frekvenser eller næringsstoffer, derfor vil ikke skolemedisinen (leger/legemiddelindustri) ha noe med dette å gjøre, det ville true deres posisjon, hele skolemedisinen er basert på bruk av patentert medisin. Derfor prøver man å latterliggjøre nye "alternative" behandlingsformer.

Vi trenger nå en ny medisin som kombinerer legenes teoretiske kunnskap om kroppen med en helt annen tilnærming til behandling av særlig de store "kroniske" sykdommene/helseplagene som vi sliter med i hele den vestlige verden. Legen vet altfor lite om hva som påvirker helsa vår, og hvordan. (Alt snakket om gener er et utslag av denne mangelen på kunnskap) Når man kommer inn på et legekontor, er

alt som heter miljøfaktorer (for eksempel tungmetaller, som mange har problemer med, andre miljøgifter, ernæring osv) definert bort; de finnes ikke i legenes kunnskap! Slik kan vi ikke ha det! Mange av disse miljøfaktorene har vi en god del kunnskap om, men legene nekter å ta til seg denne kunnskapen. Dersom de fortsetter på den måten, må "alternativ" behandling få en helt annen plass i det offentlige helsevesenet. Symptombehandling holder ikke lenger. Helsebudsjettet blir større og større og skolemedisinen sliter med store bivirkninger av medisiner som ikke går på årsaker. Jeg synes ikke lenger vi skal være fornøyd med at leger får opptil flere millioner kroner i året for halvårlig symptombehandling.

Når da Jørgen Skavland skriver at legemiddelindustrien må holde seg til vitenskap, blir dette litt uinteressant. Om vitenskapen befinner seg på et sidespor kan man godt bevege seg framover, man befinner seg like fullt på et sidespor.

Forbud mot urteprodukter

Av **Jorunn Østberg**

Et nytt direktiv fra EU setter bom for bruk av urteprodukter som ikke er godkjent. Store deler av kinesisk medisin og ayurvedisk medisin som har vært i bruk i årtusener, blir underlagt farmasøytisk industris godkjeningsprosesser. Urter som er nødvendige for å produsere homøopatiske medisiner, kan bli forbudt å dyrke. Det hevdes at det er for å beskytte pasientene mot skadelige og uvirksomme produkter. Hittil har det vært slik at så snart urteprodukter har vist seg å ha medisinske virkninger, etter grundige vitenskapelige analyser, har de blitt forbudt omsatt i helsekostforetninger. De er underlagt Medisistyrelsen. Apotekene har ofte valgt å la være å føre slike medisiner.

Fra nå av skal utprøvingen følge den vestlige verdens godkjenningssystemer, uavhengig av om det er århundres erfaring for at slik behandling er uten bivirkninger og har gode resultater. Urtemedisiner skal Legemiddelverket ta seg av. Kosttilskudd vil høre inn under Mattilsynet.

Pilleindustrien, som har enorme summer til markedsføring av egne syntetiske varer, og har utallige godt betalte lobbyister innen EU-systemet, forsøker å gjøre forbrukere av alternativ medisin avhengige av deres egne produkter. Hvis vi ikke går til motaksjon.

EU-domstolen er heldigvis svært påpasselig dersom konkurranselovgivningen blir brutt. Alt som smaker av forsøk på å kneble

konkurranse, blir avvist. Det gjaldt også forsøket fra amalgamprodusenter og deres trofaste tilhengere da de ville sørge for at amalgam ble et foretrukket materiale, på et tidspunkt da forskningen tydelig viste hvor dårlig vare dette er. Leder av FTH den gang, Dagfinn Reiersøl, var med på høringen i Brussel da saken var oppe. Og domstolen avviste direktivet som politikerne allerede hadde godkjent. Vi kan håpe på at det skjer også denne gangen.

Du kan lese mer om saken på internett, og signere protestaksjonen sammen med tusener av andre. Du finner opplysninger på <http://savenaturalhealth.eu/>

BYRÅKRATUR

Av Jorunn Østberg

Vi har sett konturene av dette lenge: På mange områder av offentligheten råder et navnløst byråkrati som mangler smidighet og empati. Stivstikkersk regelrytteri har avvist rimelig behandling av arbeidsmiljøskadde, best illustrert av NAV-direktørene på TV nylig. Innen Barnevernet slutter ansatte, oppgitt over at reglene er viktigere enn klientene. Pleietrengende pasienter får ikke nødvendig oppfølging, hvis ikke mediene slår opp saken. Domstolene blir overstyrt av medisinske "eksperter" med bånd til Staten eller forsikringsselskaper,

som er deres godt betalende oppdragsgivere. I Helsevesenet er 55% ansatt i administrasjonen, noe de færreste er skolert for. De som skulle ta hånd om pasienter, har dagen fylt med uproduktivt kontorarbeide. Er det rart vi får lange helsekøer? UDI har saksbehandlere som påberoper seg at politikerne utformer regelverket, de er kun lydige tjenere.

Er disse velutdannede personene fratatt rom for skjønn? Er de fanget av lojalitet til arbeidsplass og gamle rutiner? Hvis administrasjonen blir så overtung at rimelighet og fornuft drukner i papirer, trenger vi en revolusjon. Hittil har demonstra-

sjonene vært små og spredd, mot monstern og kvikksølv fra ubåten. Amelie-saken viste at mange kan tenke seg å gå ut i gatene. Om ikke administratorene klarer å rydde opp i dette papirveldet, vil den svenske ministerens utsagn verifiseres: Norge er den siste sovjetstaten. Det norske folket må gjøre opprør og forlanger bedring. Vi vil ha god pasient- og flyktningbehandling og færre stupide brev og dumme rutiner i den offentlige administrasjonen. Sett i gang med oppryddingen, ellers kommer vi og tar dere!

Fairtrade og økologisk

"Maten vi spiser har stor innvirkning på mengden klimagasser som slippes ut i atmosfæren", står det å lese på baksiden av denne kokeboken, der du finner mange gode retter og gode tips for miljøvennlig kokekunst. Spis mer grønt og mindre kjøtt, spis opp maten, spis kortreist, spis økologisk, og kjøp fairtrade-produkter er bokas budskap.

"Du skal ikke bare overleve, du skal blomstre"

"Vi trenger levende, grønn, næringsrik mat for å føle oss opplagte til alt det vi skal gjøre i våre liv." Dette skriver David Sandoval i sin bok om grønn supermat. "Jeg skulle ønske at Homo sapiens ville bruke sitt betraktelige intellekt, sitt hjertes godhet, og sin viljestyrke til å ta tøylene og styre i en annen retning enn mot de økologiske katastrofescenariene som mefører vår egen undergang. Vi har både fantasien og intelligensen som skal til for å skape en berekraftig verden. Den var berekraftig før vi dukket opp og gjorde så mye skade, og eg har tro på at vi har evnen til å komme dit igjen. En stor bit i puslespillet vi må legge for å gjenopprete bærekraft, inneholde betydelige forandringer i hvordan vi dyrker og konsumerer matvarer." Lærarik og interessant bok som absolutt kan anbefales.

FLÅTT

Det er ikke så altfor lenge siden mennesker som hevdet at de var blitt syke på grunn av flåttbitt ikke ble tatt på alvor. I dag vet man at flått er smittebærere, og at bitt kan videreføre både Borreliabakterier og TBE-virus. Mens det anslås at rundt 20 til 40 % av flåtten er bærere av Borrelia, er kun promiller av bestanden bærere av TBE-virus.

Skogflåtten er regnet som den verste smitte-sprederen blant blodsugerne i de nordlige delene av Europa. De siste femti årene har antall flåttindivider økt, og utbredelsen har spredt seg over større deler av landet. Klimatilpasningsutvalget anslår at flått, på grunn av varmere klima, vil kunne trives over store deler av Norge mot slutten av inneværende århundre.

Historiene om mennesker som er syke, men som ikke får riktig diagnose, og av den grunn heller ikke riktig medisinsk hjelp, er mange. Norsk helsevesen har tydeligvis et stykke vei å gå før vi alle kan føle oss trygge på at flåttbåren sykdom blir diagnostisert og behandlet uten unødige forsinkelser.

Ved Arenaklinikken i Oslo har man startet opp Norsk Borreliose Senter. Her hevder man at mer enn 50 % av pasientene som kommer til klinikken blir friske. Dette handler om pasienter som ofte har vært syke i mange

Dagbladet 9.mai - 2011

år. "Med kronisk borreliasykdom nytter det ikke med en antibiotikakur på uker", sier lege Rolf Luneng, som arbeider ved klinikken, til Dagbladet. Kontinuerlig behandler han pasienter som lider av kronisk borreliasyke, men som ikke får behandling av det offentlige helsevesenet. "Jeg tror vi står overfor et paradigmeskifte, der man sannsynligvis blir nødt til å se på disse tingene på nytt, fordi man tidligere har antatt mer enn det man egentlig har kunnet dokumentere" sier Luneng.

TBE-viruset, som også smitter via flått, kan medføre alt fra lette symptomer til alvorlige nervelidelser. Flått med dette viruset er med sikkerhet funnet i kystkommunene i Telemark og i deler av Vestfold. Det er i dag mulig å vaksinere seg mot TBE-viruset.

Kilder: Folkehelseinstituttet, Dagbladet

Føre-var-prinsippet

Europarådet viser til føre-var-prinsippet, og anbefalinger nå forbud mot mobiltelefoner, trådløse telefoner og trådløse nettverk i klasserom/på skoler.

Det er rådets komité for miljø og landbruk som nylig har framlagt ett rapportutkast, der man også anbefaler at det gjennomføres informasjonskampanjer for å opplyse lærere, foreldre og barn om den potensielle helsefaren ved å bruke mobiltelefoner i ung alder.

DETTE SKRIVER UTVALGET I SIN RAPPORT:

"Den mulige Helsepåvirkningen av de svært lave frekvensene som finnes i elektromagnetiske felt rundt strømledninger og elektriske innretninger, er gjenstand for pågående forskning og en betydelig offentlig debatt.

Mens elektriske og elektromagnetiske felt i bestemte frekvensbånd har fordelaktig effekt og brukes medisinsk, ser andre ikke-ioniserende frekvenser, enten de kommer fra svært lave frekvenser, kraftledninger eller bestemte høyfrekvente bølger som brukes i radarfelt, telekommunikasjon, mobiltelefoner og annen mobil teknologi, ut til å ha mer eller mindre potensielt skadelige, ikke varmebevingede biologiske effekter på planter, insekter og dyr, så vel som den menneskelige organisme når den eksponeres for nivåer som er under offisielle grenseverdier.

Føre-var-prinsippet må respekteres, og man må revurdere de nåværende grenseverdiene. Det å vente på vitenskapelige og kliniske bevis kan føre til svært høye helsemessige og økonomiske omkostninger, slik som i tidligere saker med asbest, blyholdig bensin og tobakk."

WHO-rapport

I en ny rapport fra WHO, offentliggjort 31. mai i år, klassifiseres radiofrekvente elektromagnetiske felt som "mulig kreftfremkallende for mennesker". I følge rapporten kan bruk av trådløse telefoner medføre økt risiko for glioma, en ondartet form for hjernekreft.

www.who.int

**Enhver sannhet
passerer gjennom
tre stadier før den erkjennes:
Først latterliggjøres den
så motarbeides den
og så anses den som selvsagt.**

Arthur Schopenhauer
filosof 1788 - 1860

FARE: STRÅLING

Av **Arthur Firstenberg**

Oversatt av **Jon Olav Rongved**

ADVARSEL: HJERNEN HAR INGEN SMERTERESEPTORER

- Det å bruke en mobiltelefon eller en digital, trådløs hjemmetelefon i 2 minutter forstyrrer (åpner) blod – hjernebarrieren. Lengre tids bruk gir permanent ødelagte hjerneceller. Svimmelhet, kvalme, søvnløshet, hukommelsestap, manglende evne til å konsentrere seg, tretthet, depresjon, angst og sinnsuro er nevrologiske symptomer som varsler deg om uopprettelig skade.
- Du bestråler også alle innen 90 meters avstand rundt deg, og forårsaker smerter og lidelser hos mer sårbare individer – hodepine, smerter i brystet, hjertebank, muskelkramper etc. Du trenger ikke å merke virkningene umiddelbart, men minst 3% av befolkningen gjør det.
- Mobilmastene, som får din mobiltelefon til å virke, bestråler hele det omkringliggende landskapet. Hvis en mobiltelefon virker der du bor, blir du bestrålt døgnet rundt.
- Stråling fra sendermaster og telefoner forårsaker også: hjerneslag og hjertesvikt hos unge mennesker, høyt blodtrykk, uregelmessig hjerterytme, astma, influensalignende sykdom, redusert antall sædceller, hørselsforstyrrelser, epilepsi, autisme, sviktende oppmerksomhets-sykdom (ADD), sykdom i skjoldekjertelen, katarakt (grå stær), leukemi og hjernekreft.
- Mobilmaster påvirker våre skoger og dreper trekkfugler.
- Mobilmaster senker melkeproduksjonen hos kyr, og forårsaker medfødte misdannelser hos ville dyr og hos husdyr.
- Mikrobølgeforurensning har vokst ut av kontroll siden 1996, da digitale mobiltelefoner ble introdusert. En million amerikanere er allerede blitt så invalidisert av elektromagnetisk forurensning at de ikke kan arbeide. Et økende antall har også blitt hjemløse – miljøflyktninger uten noe sted å gjemme seg bort.

STOPP DETTE FEILSLÅTTE EKSPERIMENTET!

Hver eneste mobiltelefonsamtale skader hjerneceller. Forskere ved Universitetet i Lund i Sverige lot rotter bli påvirket av en mobiltelefon i to timer en eneste gang, og tok så livet av dem to måneder senere. Rottene som hadde blitt bestrålt, hadde spredde områder med døde celler eller skadde neuroner tvers igjennom hjernen. Dette er foruroligende, fordi opptil 70 % av mobiltelefonbrukere får en eller flere av de følgende erfaringer: varme rundt øret, kriblende eller brennende følelser i ansiktet, tretthet, hodeverk, svimmelhet, ubehag, konsentrasjonsvansker og hukommelsestap. Dette er varselsignaler om nervesystem-skade.

SOM SIGARETTER, SKADER MOBILTELEFONER BÅDE BRUKERE OG IKKE-BRUKERE

Annenhånds stråling kommer fra mobiltelefoner i nærheten og fra nære og fjernliggende mobilmaster. Forskere fra Lunds universitet fant skade på hjerneceller selv når påvirkningsnivåene ikke var høyere enn hva folk som bor nær mobil-master blir utsatt for. Franske forskere fant at jo nærmere folk bor mobilmaster, jo mer sannsynlig er det at de lider av tretthet, irritabilitet, hodepine, svimmelhet, kvalme, manglende appetitt, søvnforstyrrelser, konsentrasjons-vanskeligheter, hukommelsestap, hudproblemer, syns- og hørselsforstyrrelser og hjerte- karproblemer. Spanske forskere fant det samme. Da tredjegenasjons mobiltelefon-teknologi var utviklet, foretok den hollandske regjering dobbeltblind-eksperimenter for å teste den. Bestrålte personer opplevde svimmelhet, nervøsitet, smerter i brystet, kortpustethet, nummenhet og kribling, matthet og konsentrasjonsvansker. Eksponeringsnivåene var lik det folk som bor nær mobilmaster utsettes for. Menn som bærer mobiltelefonene rundt livet har lavere antall sædceller. Mobiltelefoner sender ut (mikrobølge-) stråling kontinuerlig når de er i påslått tilstand, selv når de ikke brukes. Frukthbarhetsspesialister ved Universitetet i Szeged i Ungarn har funnet at menn som bærer mobiltelefon i beltet har opptil 30% reduksjon i både antall sædceller og i sædcellers bevegelighet. Undersøkelsen, foretatt over en 13 måneders periode med 221 pasienter, viste at reduksjonen i frukthbarhet var sterkt korrelert med både hvor intenst mobiltelefonen ble brukt og mengden tid mennene bar telefonen på seg daglig.

1 Leif G. Salford et al. "Nerve Cell Damage in Mammalian Brain after Exposure to Microwaves from GSM Mobile Phones," *Environmental Health Perspectives* 111:881-883, 2003.

2 Monica Sandstrøm et al. "Mobile Phone Use at Subjective Symptoms: Comparison of Symptoms Experienced by Users of Analogue and Digital Mobile Phones", *Occupational Medicine* (London) 51:25-35, 2001.

3 Roger Santini et al., "Symptoms Experienced by Users of Digital Cellular Phones", *Electromagnetic Biology and Medicine* 21:81-88m2002.

4 Roger Santini et al. "Survey Study of People Living in the Vicinity of Cellular Phone Base Stations", *Electromagnetic Biology and Medicine* 22:41-49, 2003.

5 Enrique A. Navarro et al., "The microwave Syndrome: A Preliminary Study in Spain", *Electromagnetic Biology and Medicine* 22:161-169, 2003.

6 Effects of Global Communication System Radio-frequency Fields on Well Being and Cognitive Functions of Human Subjects With and Without Subjective Complaints. .Netherland Organization for Applied Scientific Research (TNO), 2003.

7 Imre Fejes et al., "Relationship Between Regular Cell Phone Use and Human Semen Quality", paper presented at the 20th Annual Meeting of the European Society of Human Reproduction and Embryology, Berlin, June, 2004

TANNLEGE
Robin O. Brand

Kongensgt. 25/27, 3211 Sandefjord
Telefon: 33 46 22 45 Faks: 33 46 70 32

TANNLEGE
Erik Barman

Stallgata 15, 5701 Voss
Telefon: 56 52 00 20

TANNLEGE
Rolf Johan Stemland

(se egen annonse, Stemlandklinikken)

Stortingsgata 28, 7 etg. 0161 Oslo
Telefon: 22 83 08 30 Faks: 22 83 43 71

TANNLEGE
Anthony Nordbø

Fritjov Nansensv. 48, 4019 Stavanger
Telefon: 51 58 02 77 Faks: 51 88 05 85

TANNLEGE
Hermansen AS

*Pål Hermansen, Hilde Hermansen,
Akemi Muto Vigen*

Helgesensgt. 21, 0553 Oslo
Telefon: 22 37 88 76 Faks: 22 37 10 21

Frogner Tannklinikk
TANNLEGE
Stein E. Andreassen

Tidemandsgate 2, 0266 Oslo
Telefon: 22 43 08 17

TANNLEGE
Bjørn Fjeldheim

HELSEHUSET
Rådhusveien 5, 4683 Søgne
Telefon: 38 05 10 22

*Tannlegene: Anne Kristin Treider,
Tori Helene Lundeby, Mie Kristine Midtgarden
og Dyveke Knudsen*

Vi har økt vår kapasitet
og kan ta imot nye pasienter.
Solbråtanveien 10, 1410 Kolbotn
Telefon: 66 80 11 44 Faks: 66 80 54 51

TANNLEGE
Opitz Tannhelsesenter

Smålonane 2, 5353 Straume
Telefon: 56 33 57 50 Faks: 56 33 57 51
Timebest. 08.00 – 16.00

GRØNN VIND OVER TYSKLAND

ET EKSPERTUTVALG NEDSATT AV DEN TYSKE REGJERINGEN FASTSLÅR:

Innen 2050 skal 100% av strømproduksjonen i landet
være miljøvennlig!

Ved siden av vindkraft, som er den viktigste av alle
fornybare ressurser i Tyskland, er også solenergi i stor
vekst. Tyskland ønsker, i tillegg til å satse på disse
energiformene, å etablere et enda tettere samarbeid

med blant annet Norge. Ønsket er at kraftutveksling
kan gjennomføres på en måte som gir vann-vinn for
begge land : tysk vindkraft forsyner Norge med
overskuddskraft når det blåser mye, mens norsk
vannkraft sendes til Tyskland når det blåser lite. I
perioder står vindkraft for all kraftproduksjon i
Tyskland.

Miljømedisin praksis utdanning

- for første gang i Norge
- hjelp til selvhjelp
- framtidas terapeuter

Modul I

Sunn bolig

- mobilstråling
- jordstråling
- miljøgifter

husoghelse.no

Modul II

Testing og avgiftning

- psyko-
kinesiologi
- ART

[klinghardt-
academy.com](http://klinghardt-academy.com)

Individuell Helsesjekk

**Psyko-kinesiologi
og avgiftning
sommerkurs
2.-7.august**

*Bruk kroppens evne til
utrensning og balanse*

**baldron.org
post@baldron.com
Tel: 64 94 35 77**

MILJØMEDISIN

en praksisrettet utdanning i moduler

- Med internasjonale lærere
- Godkjent som faglig oppdatering av Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjon.
- For terapeuter, kinesiologer, leger og som hjelp til selvhjelp; for arkitekter, byggmestere og ingeniører.
- Det er mulig å ta modulene enkeltvis.

SOMMERKURS BLOKKSEMINAR

11.-13.. og 14.-15.august 2011

Oslo

Pris: 5600 kr.

Info: baldron.org

Tel: 64943577

Miljømedisin

en praksisrettet utdanning i moduler

- Med internasjonale lærere
- Godkjent som faglig oppdatering av Norske Naturterapeuters Hovedorganisasjon.
- For terapeuter, kinesiologer, leger og som hjelp til selvhjelp; for arkitekter, byggmestere og ingeniører.
- Det er mulig å ta modulene enkeltvis.

Modul I

"Miljømedisin utenfra":

Hus og Helse

Byggebioslogisk grunnutdanning: en helhetlig innføring i og vurdering av miljø og helsefaktorer

- Giftstoffer og muggsopp: valg av riktige byggematerialer
- EMF: elektroanlegg og mobilstråling
- Geopati: magnetfelt, jordstråling, vannrør

Kurset går over tre langhelger (torsdag kveld til søndag ettermiddag) med oppstart ca 3 ganger i året. Neste kull starter juni 2011. Gruppene er på maks 10 deltakere for å garantere intensivt praksisarbeid. se også www.byggebioslogi.no

Modul II

"Miljømedisin innenfra":

Toksiner, testing og avgiftning

Miljømedisin etter Dr. Klinghardt basert på neuro-biologi og kroppens evne til selvregulering.

Innføringshelg (kan også tas som en selvstendig enhet) 13.-15. Mai 2011

Faglig grunnlag: Internasjonal byggebioslogisk standard for elektromagnetisk belastning, mikrober, luftkvalitet, byggematerialer etc. Geopatisk vurdering etter Prof. Dipl.-Ing. Elke Georg Hensch (TH Hannover). Miljømedisin etter Dr.med. Dietrich Klinghardt (Seattle/USA), Dr.med. Joachim Mutter (Konstanz/Tyskland), o.a.

For mer informasjon om utdanningen og om arrangøren: www.baldron.org tel: 64943577 post@baldron.com

Testing og avgiftning

fundamentet i miljømedisin

- Muskeltest og "ART" (Autonomic Response Testing)
- Psykokenesiologi og tankefelt-terapi
- Elektromagnetisme og stråling i forbindelse med toksiner og kroniske infeksjoner
- Hvordan håndtere psykologiske effekter

Sommerkurs Blokkseminar

11.-13.. og 14.-15.august 2011

Oslo

Pris: 5600 kr.

Info: baldron.org Tel: 64943577

Språk: Engelsk; tysk med oversettelse

Foredrag med demo onsdag 15.6. kl 18 Oslo, Unny Sæter (Youngs Target) Pris: 100 kr. (studenter: 100 kr)

Jürgen Bayer (Kaisheim/Tyskland) Anerkjent psykokenesiolog, byggebioslog, lærer i neurobiologi og mentalfelt-terapi i teamet til Dr. Dietrich Klinghardt (årets lege 2009 for alternativmedisin på verdensbasis, Seattle/USA)

Michael Kohl (Duisburg /Tyskland og Storbritannia) Erfaren aturterapeut, med spesialisering innen psykokenesiologi og mentalfelt-terapi. Tilhører teamet til Dr. Dietrich Klinghardt (årets lege 2009 for

Raphael Kleimann, terapeut (bl.a. blomstermedisin, enhetsterapi hos Dr. Audun Myskja) og nettverksbygger. Lærer, talk og organisator for utdanningene hos

TANNBEHANDLING MED OMSORG

ALLMENNPRAKSIS TANNREGULERING

- Amalgamsanering
- Hvit regulering
- Tannlegeskrekke
- Funksjonell regulering

Ring 22 830 830

Eller: info@stemlandklinikken.no

VELKOMMEN!

www.stemlandklinikken.no

Stortingsgata 28 (vis á vis Nationaltheateret st), Oslo.

Sentralstyret 2011

Leder

Dag Einar Liland
Totlandsvegen 365
5226 Nesttun
Tlf 950 38 029 / 55 10 29 28

Nestleder

Tormod Imeland
Leirkilen
4534 Marnadal
Tlf 91 61 98 07

Sekretær

Helene Freilem Klingberg
Thurmannsgt. 10 B
0461 Oslo
Tlf 22 87 09 28 / 99 58 09 25

Kasserer

John Andreas Pandur
Tårnebyvn 105
2013 Skjetten
Tlf 480 58 655 / 63 84 03 08

Styemedlem

Inger Kristine Bøe
N. Rolfsens vei 23 D, 5094 Bergen
Tlf 55 27 06 19

Kåre Solberg
Moldkvile, 5282 Lonevåg
Tlf 56 39 21 84

Varamedlemmer til sentralstyret

1. Åse Kjølby
2. Oddvin Herstad
3. Toril Sonja Gravdal

Foreninger i Norden:

Sverige

Tandvårdsskedeförbundet
Kungsgatan 29, SE-461 30
Trollhättan
Tlf.: 0046 520 80600
Fax: 0046 520 80602
E-post: info@tf.nu
Internet: www.tf.nu

Danmark:

**Foreningen mot Skadeligt
Dentalmateriale**
Postboks 203
1501 København
Tlf./fax: 0045 3539 1560

Finland

**Föreningen for Tandpatienter i
Finland rf**
PB 213
SF-00121 Helsingfors
Tlf.: 00358 9 55 66 25

Forbundet Tenner og helse

Postboks 6416
Etterstad, 0605 Oslo
E-post: post@tennerog helse.no
Internet: www.tenneroghelse.no

Medlemskap i Forbundet Tenner og Helse koster per år:

- Hovedmedlem, kr. 275,-
- Husstandsmedlem, kr. 100,-

Medlemsavgiften gjelder for ett kalenderår.
Innbetaling merkes "nytt medlem", hvilket fylke du er bosatt i, skriv tydelig ditt navn og adresse og send til:

Forbundet Tenner og helse

Postboks 6416, Etterstad,
0605 Oslo
Kontonummer: 7874 06 46620

Foreningen for el-overfølsomme

www.felo.no

Telefon 33 48 13 10
Telefontid tirsdager
kl 10-12 og 15-17

ANNONSERE I TENNER & HELSE?

Kontakt oss!
bjorn.borch@gmail.com

Priser:
Helside 3000 kr inkl. mva
Halvside 1500 kr inkl. mva

Tenner&helse

Nr. 2 - 2011
17. årgang - Grunnlagt 1994

REDAKTØR: Toril Sonja Gravdal
Tel 41323943 torilsgr@online.no

UTGIVER:
Forbundet Tenner og Helse

ADRESSE:
Postboks 6416 Etterstad, 0605 Oslo
post@tenneroghelse.no
www.tenneroghelse.no

POST TIL REDAKSJONEN SENDES TIL:
torilsgr@online.no
eller Toril Sonja Gravdal
Kirkerudlia 6e, 1339 Vøyenenga

ANNONSER:
bjorn.borch@gmail.com

REDAKSJONKOMITÉ:
Helene Freilem Klingberg hele-kli@online.no
Jorunn Østberg jorunnos@gmail.com

Tenner & helse kommer ut med 4 nummer pr år.
Signerte artikler står for forfatterens egne
synspunkter, og er ikke nødvendigvis i samsvar
med redaksjonens syn.

NESTE UTGAVE:
September 2011
Stoff innlevering: 15. august

DESIGN:
punkt&prikke punktpricke@me.com

FORMIDLING:
2punktAS

TRYKK:
RK Grafisk AS

Opplag 2200
ISSN 0805-9039

- Forbundet Tenner og Helse tar ikke ansvar for
produkter eller tjenester annonsert i bladet.

FORSIDEFOTO:
Toril Sonja Gravdal

Fylkeskontakter

Fylke	Navn	Adresse	Telefon	Tid
Akershus/Oslo	John Pandur (telefonvakt)	Tårnbyvn 105 2013 Skjetten	63 84 03 08	18.00 - 21.00
	Laila Landsnes Johannesen (telefonvakt)	Hulunbakken 19 1481 Hagan	67 06 18 77	Man.-tirs 14.00 -16.00
Aust- og Vest-Agder	Tormod Imeland (fylkeskontakt)	Leirkilen 4534 Marnadal	91 61 98 07	
Buskerud	Solveig Arbo Simonsen	3576 HOL	32 09 12 21	
Bergen/Hordaland	Kåre Solberg (fylkeskontakt)	Moldkvile 5282 Lonevåg	56 39 21 84	
	Inger Kristine Bøe (telefonvakt)	N. Rolfsens vei 23 D 5094 Bergen	55 27 06 19	
Finnmark	Marit Wevle Breivikeidet (fylkeskontakt)	9020 Tromsdalen	77 69 08 23	
Hedmark	Trenger ny kontaktperson			
Møre og Romsdal	Anne-Margrethe Holte (fylkeskontakt)	Torebakken 4 6010 Ålesund	70 14 14 42	
Nord-Trøndelag	Silja Brohaug	Skredderveien 5 7600 Levanger	98 06 54 93	
Nordland	Trenger ny kontaktperson			
Oppland	Trenger ny kontaktperson			
Rogaland	Terje Bårdsen (fylkeskontakt)	Statfjordringen 23 4028 Stavanger	47 46 32 25	
Sogn og Fjordane				
Sør-Trøndelag	Oddvin Herstad (fylkeskontakt)	Kolstadtunet 3 B 7098 Saupstad	72 58 55 23	
	Ingunn Garlen	Rødrevveien 17 7082 Katten	72 84 69 73	
Telemark	Eirin Bråthen	Lundebukta 20 3941 Porsgrunn	48 26 50 45	
Troms	Marit Wevle Breivikeidet (fylkeskontakt)	9020 Tromsdalen	77 69 08 23	
Vestfold	Trenger ny kontaktperson			
Østfold	Trenger ny kontaktperson			

Likemenn i Forbundet Tenner og helse

Akershus/Oslo:

Tove B. Forsberg - Generelt likemannsarbeid
Tangenveien 172, 1450 Nesodden, tlf.: 66 91 17 43

Bergen/Hordaland:

Kåre Solberg - Generelt likemannsarbeid
Moldkvile, 5282 Lonevåg, tlf.: 56 39 21 84

Inger Kristine Bøe - Generelt likemannsarbeid
N. Rolfsensvei 23D, 5094 Bergen
Tlf.: 55 27 06 19

Hedmark:

Aase Storjordet Drange - Generelt likemannsarbeid
Moensvingen 11, 2450 Trysil, tlf.: 62 45 03 83

Oppland:

Mary K. Gullberg - Generelt likemannsarbeid/
yrkesrettet attføring / arbeid
Gjøvikveien 61, 2827 Hunndalen, tlf.: 61 18 82 07

Troms:

Anita Ursvik
Tuftebakken 7, 9016 Tromsø, tlf.: 77 63 90 65

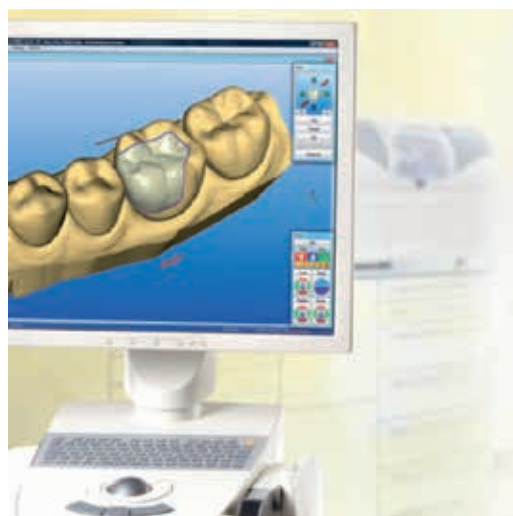
Invester i livskvalitet!

Å le hjertelig og uanstrengt i godt lag. Å vise tennene når du smiler. Å være sikker på at egen helse er ivaretatt. Enkle gleder som er en selvfølge for de fleste, men ikke for alle.

Tungmetaller fra amalgamfyllinger lekker ut og kan gi nedsatt helse og livskvalitet. Bakterier og giftstoffer fra rotfylte eller døde tenner har store allmennmedisinske risikoer, som f.eks hjerte/hjerne infarkt, drypp og diabetes.

Vår klinikk har spesialisert seg på flere områder:

- Amalgamfjerning – effektiv og optimal beskyttelse mot tungmetallbelastning under utskiftning blant annet ved hjelp av friskluftmaske.
- Rehabilitering ved hjelp av porselensfyllinger, innlegg og kroner ferdigstilt i samme seanse med Cerec teknologien.
- Fjerning av infiserte tenner og giftige områder.
- Rehabilitering av tapte tenner ved hjelp av kjevebensforankrede implantater i titan.

Opitz
Tannhelsesenter

Smålonane 2, 5353 Straume

Tlf: 56335750 Fax: 56335751

Mail: post@opitztannhelsesenter.no

Web: www.opitztannhelsesenter.no